

# Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –



Djuren ser uppfordrande på oss, de vill bli väl behandlade.



# Vägen till ljuset

Av Agneta Milde

Livet började efter femtio, brukade Chirag säga. Han blev 64 år. Mot slutet blev han en lärare för många. Vännerna tackade och tog avsked med en glad fest, precis så som han ville ha det.

Häftig discomusik var beställd till begravningen och Chirag kändes mer levande än någonsin.

– Berätta om hur det var, när Chirre flög!

Så vågar bara den lägga orden om vännens dödsögonblick, som vet att det är något att fira. Nan berättar för ett trettiotal vänner, som träffats för att ta ett sista farväl av Chirag, där han ligger i kryptan på Vidarkliniken:

– Vi satt tysta och höll hans händer och huvud, sönerna och jag. Faktiskt vill jag vända mig till dig, Chirag.

Hon fortsätter, vänd mot Chirag:

– Du hade inte sagt något på mycket länge. Plötsligt lyser ditt ansikte upp i ett brett leende och vi blir starkt medvetna om att nu lämnar du oss. Vi upplevde så mycket ljus och stillhet att det var omöjligt att resa sig och tillkalla vårdpersonal på en lång stund.

– Jag är så lycklig över att ha fått vara med om detta. Chirag, du har lärt mig mer än alla mina läkarböcker. Du har visat så konkret hur man bevittnar och det är det enda som är värt att lära sig. Du bevittnade din kropps sönderfall med nyfikenheten hos ett litet barn. Det var fantastiskt att se och en stor lärdom.

Den kvinna som var med och stöttade Chirag under hans sista natt i livet, berättar lika entusiastiskt. Hon hade lärt känna Chirag i sin roll som vårdare på Vidarkliniken men kom gärna och gjorde besök hos honom på sin fritid. Den här natten, som skulle bli hans sista, ville Chirag ostörd förbereda sig för sin resa i ensamhet, samtidigt som en tyst, varm kropp vid hans sida gjorde det enklare.

Trots stundens allvar vågar sig den riktigt nära vännen, Johan Ekenberg, på att skämta lite och anknyta till Chirags passion för vackra kvinnor och racerbilar. Varför välja något annat att önska sin vän i landet på andra sidan?

## Osho betydde mycket

Ett band från Osho påminner församlingen om att döden är den bästa av orgasmer och verkligen något att fira med dans och sång. Att spela Osho i denna stund är verkligen lämpligt, för inget betydde nog mer för Chirag än hans år i gemenskapen på centret Osho Madhur i Indien. Utan valet att bli sannysin hade de sista åren i hans liv knapast blivit så fyllda av bevis på omsorg och äkta vänskap, som de var. Det är något som kommit fram många gånger i samtalen med Chirag. Utan de många kurser som han gått, både inom och utom Oshorörelsen, hade han kanske inte blivit en sådan lärare för många som han blev mot slutet, då tjocktarmscancer och en obotlig levercancer var hans verklighet under ett och ett halvt års tid. Han visade hur man kan möta smärta med medvetenhet och närvaro. Tack, Chirag, säger den ena efter den andra.

## Mer självkärlek, mer kärleksförmåga

Det Chirag själv uttryckt tacksamhet över, var den växande förmågan att vända självhat till självkärlek, som underligt nog accelererade i takt med sjukdomen. Det blev lättare och lättare att vara helt sann och säga bara det som kändes rätt för stunden utan hänsyn till det gamla behovet att leva upp till andras förväntningar. Att ge sig själv de bästa godbitarna från middagsborden, även om kroppen sen inte kunde ta emot dem, ingick i denna självkärlek. Sushi och kanel-längd lockade mer än nyttiga soppor, trots att Chirag varit vegetarian och hängiven hälsölevare i många år. Eshwari var den nära vän som tillbringade mest tid med Chirag under hans sjukdom. Många nätter sov eller vakade hon i sjukrummet för att finnas till hands när de värsta plågorna satte in. Hon såg mycket tydligt hur Chirag mognade som

människa efter cancerbeskedet. Eshwari: Han blev mera rak och direkt i kommunikationen. Kärleksbetygelserna var helt utan avsikt att få något tillbaka och man skulle kunna sammanfatta: Ju mindre krusiduller desto mer kärleksförmåga.

## Direkt till ljus och glädje

Festen för Chirag i kryptan på Vidarkliniken är ämnad att hjälpa honom att välja glädjen och ljuset i stället för att dröja sig kvar hos sörjande vänner. Antroposofernas tradition att låta kroppen ligga ifred i tre dagar grundar sig i uppfattningen att det tar så lång tid för den eteriska kroppen, själva livsanden, att lämna den fysiska kroppen. Enligt Chirags andliga rådgivare och vän, Anne Nord, hade han förberett sig så grundligt under sin sista tid, att inget av det där var något problem. Han drogs till ljuset direkt. Micky Karlholm som satt med denna väl-signade stund kunde förmedla:

– Det var som om det kom ett stort skratt inom mig och jag såg Chirag leende flyga över jorden, helt fri och jublande: Allt är bara en lek! Allt är bara glädje och frihet!

Ett dygn senare är det svårt att förknippa den tårda kroppen på sjukhussängen i kryptans centrum med Chirag. Visserligen är den klädd i hans favorittröja och smydd med våra blommor, men det är i våra hjärtan Chirag finns stark och levande.

## Didgeridoo och dans

Flera vänner har tagit instrument med denna mörka novemberkväll och även Chirags didgeridoo kommer till användning. Den finns med bland de saker som länge legat och väntat på denna fest. Där syns fotot på den första bilen, som Chirag började spara till som elvaåring, en ratt från de tjugo åren som racerbilsförare, symboler från viktiga kurser och kurren till Mexico som vän-

nerna möjliggjorde, en teckning föreställande Chirags sprittande livsglädje och bilder på Osho både på radband och i ram.

Musiken är glad och rytmisk och det går lätt att sjunga med i textramsor som upp-repar sig. Den första personen som känt kroppen spritta vågar sig försiktigt upp från stolen och låter kroppen föras iväg av musiken. Eftersom Chirag gått en danspedagog-utbildning, är detta verkligen hans gata. Fler och fler rycks med i dansen och bjuder på full inlevelse medan trumrytmerna blir allt vildare. Det rosa och lilafärgade rummet är varmt och glatt och bara ibland är det någon som behöver gråta lite. Just det var Chirag så stolt över, när jag besökte honom på Vidarkliniken. Det var ofta han rördes till tårar:

Jag är så glad att jag kan släppa fram alla mina känslor och gråta när jag behöver det. Det är härligt att bara vara människa! Jag önskar mig inget mer.

När festens extas nått sin höjdpunkt, följer som den naturligaste sak i världen en stund av meditativ tystnad och stillhet. Efter två timmar i Vidarklinikens mjuka atmosfär är det dags för uppbrott och var och en får chansen att gå fram och ta adjö.

– Chirag gillade sin fest, rapporterade en vän med extra inknäppningsförmåga.

Inför begravningen och i synnerhet direkt efter var det många av människorna i Chirags närhet om gav mig sina pusselbitar. Det stod klart att han lyckats med konststycket att dö med samma intensitet som han levte. Så hängivet hade han gått in för att lära sig njuta av nuet och vara total i allt och det släppte han inte på. Även under tiden på Vidarkliniken tog han chansen att låna en motorcykel som han låg i kurvorna med. Därefter drog han iväg i 280 knutar i en Jaguar. Polisen kom och tog hans körkort när han "söndagsåkade" i 150. Där emellan gjorde han de små erfarenheterna stora. Att få vara med om en tarmcanceroperation var stort och märkvärdigt och trots att Chirag var nära döden, när operationssåret sprack, kunde han sprida en positiv atmosfär omkring sig. Även vid en vanlig provtagningsrutin på rummet kunde Chirag hitta spännande detaljer att studera. Cancerns utbredning i kroppen och den svällande cancermagen fascinerade kanske mest av allt och han visade stolt upp den för alla som ville se.

– Den största gåvan jag fått av Chirag är att han hjälpt mig släppa en massa andliga föreställningar, berättade Eshwari under en gemensam sopplunch på Organic Green. Han har fått mig att vila i att bara vara mänsklig. Det är som om jag känner mig mer ren och enkel nu. Jag har dessutom sett att döden kan vara utvecklande och jättespännande beroende på hur man väljer att



se.

– Allt är okej. Det finns ingenting att vara rädd för. Han gav mig den största gåvan av alla gåvor, sa Micky.

– Det känns fantastiskt att ha en sådan förebild till far, sa yngste sonen Jonas.

Chirag hade pratat så mycket om Anne Nord, som till och med orsakade en förlängning av de livsuppehållande åtgärderna, när hon skulle åka bort i två veckor, att jag med spänning inväntade stunden, då jag skulle få en pratstund med denna vän. Det visade sig också att hon kunde ge en djupare förklaring till mycket av det jag observerat. Anne berättade mycket vackert om alla de livsläxor som Chirag lyckades ta itu med och om hur sjukdomen gav honom en chans att bränna karma, dvs göra sig fri från det förflutnas alla bindande mönster och upprepningar. Hon sa:

– Många tror att det är bättre att dö en snabb död, men jag ser det som en fantastisk möjlighet till förberedelse och snabb utveckling, att få så lång tid på sig som Chirag hade. Jag kunde se hur han blev mer och mer transparent och obunden av kroppen och precis samtidigt som Rahasya, som var Chirags favoritmästare i livet, sa att hans väg till ljuset var utan hinder, fick jag samma upplevelse. Energin blev renare och renare och han blev klarare och klarare som person. Vägen var klar och öppen och han kunde lämna när han ville.

Det lät inte så kul, när Anne beskrev hur vi sitter fast i vårt karmafängelse innan en obruten kontakt med själen är etablerad. Det är först då vi har frihet att utöva vårt dharma (vår livsuppgift) utan att oupphörligen möta det förflutnas speglar. Målet är att själen upplevs länkad till anden, vilket gör oss till kanaler för Det Högsta. I Chirags liv utspelades denna transformation först sedan han släppt allt hopp om att bli frisk. Då vågade han helt ärligt vara sig själv och då var det som om allt kom till honom utan att han behövde ändra sig eller göra något. Vänner, inklusive vackra unga kvinnor, kom till

honom, den omtyckte läraren Rahasya satt hos honom, personalen kom dit på sin fritid, friden kom... Det var bara att ta emot, och Chirag gjorde det med glädje.

Micky hade ofta ärenden till Järna och passade då på att ta med diverse godsaker från Stockholm till Chirag. Micky:

– Jag gick verkligen dit för min egen skull. Det var en sådan gåva, en sådan stillhet att bara få komma in i rummet. Där fanns inget hopp, ingen rädsla. Man kom dit bara för att få suga in atmosfären och gå starkt därifrån. Chirag älskade att få vara en givare. Det kändes nytt för honom, sa han.

Under begravningen upplevde jag det nästan som om han var en busig givare. Chirag hade bestämt musiken, och när släkten satt där församlad i det vackra lilla kapellet i Helenelund, var allt först helt traditionellt. Klädvalet var strikt, den vita kistan prägligt dekorerad med vackra blommor och snyftningar hördes. Den kvinnliga prästen sa att Jesus är med oss både i livet och i döden.

Plötsligt ljuder Donna Summers i värsta diskotakt. Hon vrålar oändligt livsbekakande och det är svårt att sitta still. När vi sedan i ett regnigt november skall sjunga alla verserna på "Den blomstertid", brister det rejält för mig. Chirags närvaro blir nästan FÖR stark. Även i Mio min Mio-musik och Eshwaris fantastiska trumpetspel med pojkvännen Anders på didgeridoo. En äldre man sjunger "Vem kan segla förutan vind" så oändligt rörande och vi alla koncentrerar oss på "Härlig är jorden".

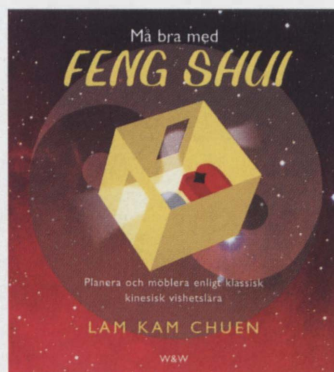
Mantras med Miten och Premal blir en värdig avslutning på ett värdigt liv och en värdig död.

Tack, Chirag!

För oss som är kvar i jordelivet har ett år passerat, men jag är fortfarande tacksam för den lilla glimten av himmel som Chirag förmedlade.

Foto: Agneta Milde





# Feng shui

Av Viveka Lindgren

Möblernas placering i rummet, hur fönster, dörrar och speglar förhåller sig till varandra, vilka material och färger som dominerar, hur trädgården och vår närmaste miljö ser ut, är inte bara en fråga om praktisk funktion eller god smak. Enligt den kinesiska vishetsläran feng shui handlar det om osynliga energier och som ständigt omger oss, utan att vi alltid är medvetna om det. Varje förändring i möbleringen, huset eller gatunätet utanför påverkar dessa kraftfält positivt eller negativt.

Lam Kam Chuen, författare till boken "Må bra med feng shui" (Wahlström & Widstrand, 1999) är en erkänd mästare och utövare av den uråldriga kinesiska läran feng shui, som han studerat under större delen av sitt liv. Han föddes i Hong Kong strax efter andra världskriget och började tidigt ägna sig åt de gamla kinesiska konstarterna tai chi och chi kung (en metod för att stärka kroppens inre livskraft). Senare utbildade han sig till naturläkare med tonvikt på den traditionella kinesiska läkekonsten. Under många år fördjupade han sig även i de skilda grenarna av feng shui hos olika kända mästare i Hong Kong och Taiwan.

Lam Kam Chuen kom till England 1976, då han anställdes som landets första tai chi-instruktör, och praktiserar nu traditionell kinesisk medicin vid Lam Clinic i Londons Chinatown. Han har de senaste åren medverkat i flera program i engelsk TV om energins helande kraft, bl a serierna "The way of the Warrior" och "Stand Still – Be Fit" som följdes av flera böcker och föredrag i ämnet. När intresset för feng shui började slå igenom i västvärlden beslöt han sig för att skriva en feng shui-handbok, för att denna uråldriga kinesiska tradition skulle bevaras i sin rätta form. Idag bor Lam Kam Chuen i London med hustrun Kai Sin och tre söner och ger individuella konsultationer om hur man planerar och inreder hemmet eller arbetsplatsen i harmoni med feng shui.

Feng shui har upptäckts i västvärlden under de senaste åren, men läran har tillämpats i Kina i över 7000 år. Det är en metod att inrätta sitt liv efter univer-

sums krafter, både vetenskapligt och intuitivt. Feng shui (uttalas "fäng sjä") betyder vind och vatten och handlar om en känslighet för naturen och hur dess rörelser inverkar på människan. Det är en ur gammal konstart som talar om var det är lämpligt att bygga hus, anlägga en damm eller plantera träd, och vilka platser som då kan skapa disharmoni och även ohälsa. Feng shui grundar sig på tanken om yin och yang, de motsatta krafter som ständigt verkar och kompletterar varandra i vår omgivning. Ljuset är yang, mörket är yin, solen är yang och månen är yin. Yin står för kvinnlighet, vatten, skugga och stillhet, medan manlighet, eld, ljus och rörelse är yang, osv.

## Möblera rätt med feng shui

När det gäller husbyggen och inredning av bostad betonar Lam Kam Chuen hur viktigt det är att alltid vara på rätt plats vid rätt tid, och hur energistörmmarna påverkar oss dygnet runt och kan ge upphov till såväl sömnstörningar som ett företags konkurs. Allt beroende på läge, möblering eller husets form. Om t ex två ingångar ligger mittemot varandra i en företagsbyggnad utan några mellanliggande väggar, rinner pengarna ur byggnaden som om man hade ett stort hål i fickan! På liknande sätt kan disharmoniska lokaler eller framsidan vänd åt fel håll påverka företagets vinst. I Hong Kong är det vanligt att feng shui-mästare anlitas när ett ny affärslokal ska byggas.

Allra viktigast är planeringen av hemmet, där vi tillbringar vår mesta tid. Husets läge har stor betydelse och om en väg går för nära känns det oskyddat. Värst är en u-sväng eller en spetsig kurva som

pekar mot huset. Framsidan blir då måltavla för två starka energilinjer. (ill. s. 66-67)

De osynliga krafterna följer föremålens former. Det kan verka lugnt och fridfullt att bo längst in på en återvändsgränd eller en kringbyggd gård. Men istället blir det en ansamling av energi som fastnar här inne. De boende kan lätt känna sig instängda och även uppleva att äktenskapet stagnerar eller att de inte kommer någon vart i karriären. Visionerna och den vida utblicken mot världen har begränsats av höga byggnader på både vänster och höger sida.

Att ha sitt hus placerat på toppen av en kulle är inte heller idealiskt. Visserligen är kanske utsikten storslagen. Men här saknas istället skyddet bakifrån och gör huset utsatt för väder och vind. Nedanför kullen är läget genast betydligt bättre – med både skydd i ryggen och fri sikt framåt.

Bor man nära ett vattendrag bör det inte ligga vid husets baksida, enligt feng shui-experten. Vattenkrafterna är mörka och djupa och kan ge sjukdomar om de kommer från fel håll.

När du flyttar till ett nytt hus, bör du också tänka på vilka byggnader som ligger i närheten. Alla föremål utövar olika tryck på varandra. En hög byggnad framför ditt hus får dig att känna dig nedtryckt, likaså om du är inklämd mellan två lika höga hus. Men ett höghus på baksidan känns däremot tryggt och skyddat. (ill. s.82-85)

## Sovrummet:

Självklart är det viktigt att inreda sovrummet så harmoniskt som möjligt. Här är det

många saker som kan inverka störande på nattsömnen. En öppning utan dörr är inte att rekommendera, särskilt inte om sängens huvudända är i riktning mot öppningen och fotändan mot ett fönster mittemot. Då kommer du ständigt att känna dig oskyddad och omedvetet spänna dig på nätterna. Du ligger dessutom mitt i energistörmmen mellan dörr och fönster. Bättre är inne i ett hörn där du har överblick över både rummet och dörröppningen, eller har högaskåp eller bokhyllor på ena sidan. Tänk på att inte ha utskjutande hyllor, en stor taklampa eller en kraftig takbjälke precis ovanför sängens huvudända, det pressar ner energierna mot ditt huvud. I sovrummet är det inte heller lämpligt med spegelväggar, alltför livliga mönster på tygerna och absolut inte djurhudar i rummet. Detta skapar kaotiska krafter som studsar runt mellan väggarna! Milda varma färger är att föredra i sovrumsinredningen (se s.100-109 i boken).

## Vardagsrummet:

Här är det viktigast att avgöra var man sitter bäst. Ett stort öppet område eller ett fönster bakom den sittandes rygg ger en känsla av obehag och rastlöshet. Enligt feng shui bör soffgruppen precis som sängen inte heller stå mitt för dörren på grund av det ständiga energiflödet i rummet. Bästa platsen för soffa eller fåtöljer är nära en vägg eller ett hörn så att gästerna kan se ut över vardagsrummet, och gärna också se både fönstret och dörren. Tavlor, skulpturer och prydnadsföremål påverkar helhetsintrycket. En alltför stram minimalistisk inredning med mycket plast och stål rör skapar kyla, medan ett överlastat rum fullproppat med tunga stilmöbler å andra sidan kan ge ett kvävande och unket intryck. (se s.112-113,117,118-119).

## Köket:

Hur och var maten tillagas har stor betydelse i den kinesiska kulturen. Om köket är disharmoniskt inverkar det på både födan och den livsenergi vi får i oss. På samma sätt som i sovrummet och vardagsrummet känns det fel att vända ryggen mot dörren. Därför bör åtminstone spisen placeras så att dörren finns inom synhåll. Att det finns en takfläkt och att matos inte stör de andra rummen är förstås självklart. Färgerna har stor inverkan på känslan av trivsel i ett kök. Detta är ett rum med jordprägel. Därför bör färgskalan gå i varma jordfärger som gult, brunt och orange, medan grönt och blekblått får oss att frysa och tappa aptiten. För trivseln är varma "gammaldags" material som trä att före-



Lam Kam Chuen

dra framför alltför modern inredning med många högteknologiska hushållsapparater i plast eller metall. Tänk på att stora vassa knivar som hänger synliga också skapar en aggressiv och obehaglig atmosfär (se s. 120-123).

Tänk också på:

**Badrum/toalett:** Bör inte ligga mitt i lägenheten eller intill köket. Här passar en kallare blå eller grön färgskala bäst ( se s. 124-127).

**Trädgården:** Trädgården bör ligga med husets fasad som skyddande sida. Den vänstra sidan kan ha högre buskar och träd än den högra och rakt fram bör sikten vara öppen och fri. Undvik bassänger och dammar på husets baksida eftersom vatten ger osunda energier från den riktningen, menar feng shui-experterna. Träd ska inte växa för nära huset, och ytterdörren bör inte vara omgiven av två lika stora buskar, det kan ge intryck av en krypta. Trädgårdsgången upp till huset bör inte vara rak utan slingrande för att undvika ett för starkt kraftflöde mot dörren (se s.128-129, 132-137).

**Höga hus:** Att bo överst i ett höghus ger förstås en fantastisk utblick över staden, men tänk på att ett ensamt högt hus är oskyddat och utsatt för vädrets makter. Särskilt sårbart är det om byggnaden har vatten nära baksidan.

**Arbetsplatsen:** I ett kontorshav såväl som i ett eget rum är det viktigt i vilken rikt-

ning man sitter. Bäst är förstås att ha överblick över hela rummet med ryggen mot en vägg. Den som däremot har en öppen dörr eller en allmän passage bakom sig stannar förmodligen inte länge på den här arbetsplatsen. Att alltid se in mot en vägg hämmar på sikt visionerna och inspirationen, och personen kommer snart att känna sig uttråkad.

När det gäller själva byggnaden passar inte samma lägen för ett kontor som för t ex en butik. Kontoret bör ligga mer avskilt för att skapa arbetsro medan syftet med en affär är ju att locka kunder. Där kan bästa placeringen just vara i en livlig gatukorsning. (se s.144-153)

**Övriga olämpliga platser:** Undvik alltid att bo eller arbeta nära kraftledning, nära ett flygfält eller en trafikrondell, där det är både störande och skadligt att vistas. Att bo nära ett brofäste är inte heller lämpligt, eftersom broar är en genomfart för flera motsatta energistörmmar.

Den traditionella vetenskapen kan ha en tendens att se ner på andra gamla kulturer och tro att de inte kan lära oss något. Men kanske har de tvärtom mycket att ge oss från sin urgamla erfarenhet och visdom. Vi kan bland annat tänka på den kinesiska akupunkturen, som blir mer och mer erkänd i väst, trots att våra vetenskapsmän inte kan förklara den och därför har försökt bortförklara dess positiva resultat.



## Tankeplock av Bengt Petersen

### MEDITATIONS DAGAR

Under mina meditationsdagar får allting en märkligt subtil och meningsfylld betydelse. I ett rum ser jag stenar som hänger i fönstret. När solen lyser skimrar de i de mest hänförande färger, snurrar när en vind drar in genom det öppna fönstret och kastar färgskimmer över hela rummet. Jag står förundrad och ser in i dessa stenar och undrar om det är livets egen essens och kärna som jag ser. Kanske att jag en gång får uppleva hur min inre sol tänds och får färgspelet inom mig att vibrera i ett hänryckningens festfyrverkeri.

Keep your mind stable and clear, säger Jacques Dropsy, vår meditationslärare i ett av sina "talks". Hans ögon är som djupa och mycket mörka brunnar. Vi har alla ett inre centrum, en inre sol, säger han, som inte är statisk, men som expanderar. Dropsy vill inte framstå som någon guru eller ofelbar Mästare utan mer som en samtalspartner, en pedagog och en god vän. Take good care of your practice and the practice will take care of you, säger han innan vi skiljs.

### TYSTNADEN

Det är länge sedan jag var nära tystnaden, riktigt inne i den. När jag närmar mig igen drar den sig undan som om den inte känner mig. Vi som var så nära vänner. När jag kommer nära blir tystnaden kantig och hård och stöter bort mig: jag svek och nu blir jag avvisad. Jag får åter börja att visa min trohet.

Tystnaden kan vara isande kall: ett par kalla ögon som utestänger. Tystnaden kan vara en varm närhet: en hand som sträcker ut över ett oändligt avstånd för att beröra dig. Du kan gömma dig inne i tystnaden och därifrån känna

hur livets alla verkligheter kommer till dig som smygande på tå. När jag en gång avlider hoppas jag att tystnaden ska möta mig och mjukt föra mig framåt på den väg som är min.

### DET OSEDDA

Ingen annan upplevelse kan vara större än den stora lyckan av att vara här och nu. Att se något för första gången trots att det funnits hela min livstid gör att jag gläder mig över att livet är fullt av oupptäckta och osedda platser som jag en gång ska se för första gången. Så stort och rikt är livet och så liten är jag.

### FOTOGRAFIET

I en bok som heter *Berget och solen* berättar Björn von Rosen följande. Han möter en ung etiopisk kvinna med ett ovanligt vackert ansikte, ber att få fotografera henne och erbjuder sig att skicka fotot till henne efteråt. Flickan tänker efter, ler och svarar: det behövs inte, när jag vill se hur jag ser ut, speglar jag mig i källan.

### FÖRSVUNNET LIV

Från min balkong ser jag ett fönster där en stum sorg lever i de gamla och grå gardinerna och i de förtorkade växterna som ingen längre vattnar. Dagarna skrider fram utan att jag ser något tecken på liv och rörelse. Jag föreställer mig att där bor en åldrig människa som märker att tiden stannat och livet sipprat bort. Kvar finns bara minnet av dagar som blänkte lika friska som morgondag och stunder som doftade likt mogna smultron. En dag är gardinerna och växterna och allt som påminner om ett liv borta.

**Adress** SÖKAREN  
Box 10  
663 21 SKOGHALL  
**Telefon** 054-51 89 00  
**Fax** 054-51 89 02  
**E-post** red@sokaren.se  
**Postgiro** 70 60 47-8  
**Bankgiro** 372-8128  
**Hemsida på Internet** www.sokaren.se

**Redaktör och ansvarig utgivare** Sven Magnusson

**Prenumeration** Helår (6 nr) 250:-  
Halvår 150:-

**Annonser** Ring för prislista

**Tryckeri** Wallin & Dalholm  
Lund

ISSN 0038-0504

### INNEHÅLL:

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Agneta Milde:</b><br>Vägen till ljuset                          | 2  |
| <b>Viveka Lindgren:</b><br>Feng shui                               | 4  |
| <b>Bengt Petersen:</b><br>Tankeplock                               | 6  |
| <b>Eva Sanner:</b><br>Magnus Linton stör                           | 8  |
| <b>Björn Sahlin:</b><br>Poul Bjerre och naturen                    | 10 |
| <b>Cattis Bergqvist:</b><br>Tystnadens helande hemlighet           | 13 |
| <b>Erland Lagerroth:</b><br>Susanna Ehdin, en röst i den nya tiden | 14 |
| <b>Gunnar Gällmo:</b><br>Min tro. Buddhismen                       | 17 |
| <b>Kerstin Stina Carlsson:</b><br>Själv med stort S                | 20 |
| Café Sokrates                                                      | 22 |
| Bokrecensioner                                                     | 24 |
| <b>Hans Granqvist:</b><br>Krönika                                  | 28 |
| Visdomsbladet                                                      | 29 |

Foto sidan 1: Ola Torkelsson/Pressens Bild

## Ny tid

Den nya tiden – vad innebär den? Ja, nya och bättre, förvandlande, genombrytande tankar och verksamheter förstås. Något som går ut-  
anför, och längre än, det gamla och som bättre kan bära mänskligheten framåt. Erland Lagerroth, som själv är en nya tidens man, har studerat en rad personligheter, som kan sägas vara portalfigurer för en ny tid. Och han har delat med sig av vad han observerat till Sökarens läsare. I detta nummer tar han upp Susanna Ehdin och hennes tankar om hälsa och välbefinnande.

Naturligtvis får nya tidens personligheter utstå kritik från dem som är fast i det gamla och inte kan se värdena i många av de nya synsätten. Detta har drabbat både Erland Lagerroth själv och Susanna Ehdin. Dock har hon mötts av stort intresse från flera håll. Öppenheten för det radikalt nya finns hos många människor idag.

För övrigt kan väl sägas att åtskilliga som skriver i eller omskrivs i Sökaren är framtidsblickande nya tiden-personligheter. Vi kan hos dem känna en fläkt av framtiden.

Men även flera gångna tiders personligheter kan ha mycket att säga oss och förmedla visioner av den verkligt levande och framtida människan, exempelvis Poul Bjerre. Hans känsla för naturen och djuren pekar mot en ny tids värderingar.

Sökaren har alltid tagit upp vår behandling av våra medvarelser djuren och ständigt pläderat för vegetarism. Ingen har klagat på detta, även om de flesta som läser denna tidskrift inte är vegetarianer.

Djurens rätt är för mig en viktig fråga. Det berör mig illa att

vi människor gör djuren så illa som vi gör. I detta nummer finns en intervju med Magnus Linton, som skrivit en utmärkt reportagebok om veganerna och vår behandling av djuren. Hans "Veganerna – en bok om dem som stör" har fått stor och väl-förtjänt uppmärksamhet. Den visar att vårt moderna samhälle vilar på ett elakt och motbjudande djurplågeri, vilket dagens svenskar i stort sett struntar i.

Illgäringar som människor begår mot andra människor uppmärksammas alltmer: Krig framstår mer och mer som onda övergrepp. Slagfälten beskrivs inte längre, åtminstone inte i väst, som "ärans fält". Det är alldeles utmärkt. Man får hoppas att djurplågeriet i en snar framtid får samma uppmärksamhet.

Jag tror att framtidens människor kommer att se tillbaka på vår tid som en tid, när ljus började tändas och den sanna människan födas.

Det finns hos mänskligheten en kapacitet för det goda, och den kommer i vår tid alltmer till synes.

Må mänskligheten resa sig ur den moraliska förnedring den hittills levat i!

Kanske har Sökarens skribenter genom sin medverkan i denna tidskrift i någon liten mån bidragit till att sprida viktiga tankar, både gamla och nya. Därför känns det aningen pinsamt att Sökarens prenumeranter, lösnummerköpare och annonsörer ständigt minskar. Hemsidan lyckas inte fiska upp särskilt många nya intresserade. Det är svårt att få ut reklam. Förr skickade vänner ut vår reklam i stor mängd. Idag kan inte många reklamkort gå ut. Men några, som velat vår tidskrift väl, har ställt upp och hjälpt oss.

SM



# Magnus Linton stör

Intervju: Eva Sanner



Strax före förra julen chockade statsminister Göran Persson Sverige genom att säga att han kände äckel inför köttdiskarna. Det var efter att han läst Magnus Lintons bok "Veganerna – en bok om dom som stör". Bättre reklam för en debattbok kan man väl knappast få. Idag har Magnus bok sålt i 8 000 ex, vilket är mer än han någonsin trodde när han skrev den. Men det var inte intresse för näringslära som drev honom att ta tjänstledigt från sitt ordinarie jobb för att skriva boken.

– Jag är inte intresserad av kostfrågor ett enda dugg, men däremot av det politiska budskapet som finns i veganismen. Det budskapet kommer fram i rörelsens hänsyn till djuren och ifrågasättandet av slakteriindustrin, jakten och pälsuppfödningen. Alla veganer är inte djurrättsaktivister, men de flesta djurrättsaktivister är veganer. Jag bestämde mig för att skriva boken när jag såg hur förlöjligt och marginaliserat veganernas budskap blev i massmedia. Jag ville veta varför det var så.

## Kotletten i halsen

Till en del är svaret att veganismens angrepp på det etablerade samhället handlar om en generationskonflikt. Vuxenvärlden slår

bakut, när ungdomarna revolterar. Och likasom i andra situationer när den yngre generationen ifrågasätter den äldre, så kan det vara ömma tår som blir trampade på.

– De som sprider veganernas budskap har täckning för det som de säger. Många andra känner sig träffade och obehagliga till mods, när de inser att vårt samhälle har ett system för djurhantering som är så oetiskt att ingen kan försvara det.

"Veganerna" innehåller reportage bland annat från en "aktion" mot en minkfarm, ett sabotage mot en jakt och en familj där dottern är vegan. Dessutom innehåller boken flera essäer om den ideologiska grunden för veganernas djurrättsaktivism. Boken inleds med ett reportage från ett slakteri som är så detaljerat att ingen som läst det kan undgå att sätta kotletten i vrångstruppen. Här framgår det klart och tydligt hur slakten går till och att det är fråga om löpande band där någon respekt för livet, låt vara i form av en tjur eller en gris, inte får något utrymme. Men framför allt är det storskaligheten som är problemet.

– Jag är inte för veganismen som livsstil, för jag anser att vi alltid kommer att ha ett samhälle, där man dödar djur. Men att göra det industriellt på det sätt som sker idag,

är att döda 75 miljoner djur om året på ett sätt som man vet orsakar lidande. Det borde gå att förändra.

## Veganer kan vara nöjda

Frågan är hur mycket skjuts veganerna har fått av boken. Och hur mycket veganerna har betytt exempelvis för jordbruksminister Margareta Winbergs beslut att förbjuda pälsdjursuppfödning i Sverige. Trots att Magnus Linton i grunden är positiv till beslutet, menar han att det har drag av populism.

– Antalet pälsdjursuppfödare är inte så stort, så det är en liten grupp som drabbas men däremot kan vinsterna bli stora räknat i väljarsympatier. Möjligen förstår Margareta Winberg inte vidden av sitt beslut. Minkarnas situation utgör ett väsentligt mindre etiskt problem än exempelvis den storskaliga grisproduktionen, och förbudet mot pälsuppfödning öppnar därmed för diskussioner även om förändringar inom djuruppfödningen. Dessa förändringar kommer att påverka betydligt fler människor och kosta mycket mer. Men visst kan veganerna och djurrättsaktivisterna ha anledning att vara nöjda med ministerns beslut. Därmed är ett steg taget mot den djurhållning vi kom-

mer att ha i framtiden. Tiden är snart räknad för det slentrianmässiga utnyttjandet av djur, och veganerna har hjälpt till att sätta fingret på missförhållandena. I framtiden kommer det att krävas goda skäl om man vill utsätta djur för det som sker rutinmässigt idag.

## Uppmärksamhet viktig

Det har också skett andra förändringar, som beror till stor del på att veganer syns och hörts i media. Att deras budskap har fått genomslag har också inneburit att många kosthåll ändrats, menar Magnus Linton.

– Se bara på mig – mina matvanor har påverkats mycket av veganer och jag har många kompisar som slutat äta kött tack vare debatten om oetiska förhållanden när det gäller djurhantering. Galna ko-sjukan och liknande har förstås också haft betydelse.

Själv är han "fuskvegetarian", det vill säga äter mest vegetariskt. Men då och då blir det lite räkor och fisk.

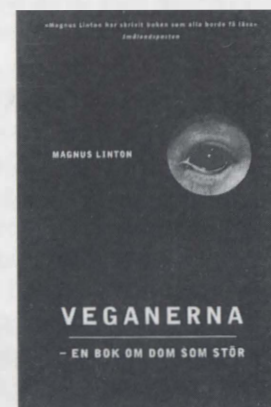
– Jag tar sociala hänsyn.

Magnus Linton anser dock att det är att gå för långt att säga att "alla djur har rätt att inte ägas" som någon har gjort.

– Då blir man inte tagen på allvar och når inte sina mål. Men visst – extremismen har sin poäng. När djurvänner säger att kött är mord låter det kanske osmakligt i många öron. Ett tillspetsat budskap kan också ha en pedagogisk poäng genom att det väcker uppmärksamhet. Det handlar om balans.

Intresset för etik och ideologi har Magnus Linton haft länge. Han studerade bland annat filosofi och idé- och lärdoms-historia på universitetet, innan han bestämde sig för att bli journalist. I och med bokens framgång har hans karriär fått en skjuts framåt. Sedan i februari förra året är han chefredaktör för den radikala kulturtidskriften Arena, som ingår i samma koncern som Atlas, förlaget som gav ut boken. Föga förvånande är att han vill skriva fler böcker. Om vad vet han inte ännu, eller vill inte avslöja.

– Men det måste handla om något som engagerar mig och ett värdesystem som jag kan ifrågasätta. Andra avslöjar korruption och skumraskaffärer, jag vill ägna mig åt att ifrågasätta normer som vi är så vana vid att vi inte längre ser.



En utmärkt reportagebok

## Frilagd strupe i Skara

Ur "Veganerna – en bok om dom som stör" (Atlas 2000)

Det är tjugo sekunder kvar. Ögonen är blöta. Den brunvita pälsen darrar till och först när plåtporten hissats ner som en giljotin bakom kroppen fattar han. Här ska hända saker.

Då kränger han. Nacken rycker och den snoriga mulen slår taffligt men i panik mot järnblocket framför och hela ställningen som spärrar honom skakar när den tusen kilo tunga kroppen bankar till mot plåtväggen.

Revolvermannen väntar. Det måste bli lugnt. Stressat kött smakar inte bra.

Lokalen kallas stallet. Den är stor som en hockeyrink och ett hav av boskap står just nu och väntar. I andra änden finns lastkajen och garageportar där djurtransporterna backar upp för leverans. När långtradarna tömts börjar vandrigen. Den tar timmar. Eller dagar. Någon maxgräns för hur länge de får stå här finns inte; i författningarna står bara att de ska "skyddas mot onödigt lidande". En efter en står de nu på rad i en sinnrik labyrint av gallertuber i metall; det är viktigt att djuren inte har något luftrum ovanför sig för att tjurarna inte ska klättra upp på kornas ryggar. Allt eftersom processen fortgår slussas djuren fram mot labyrintens slut. Här väntar slaktaren i grön overall och gul keps.

Ett femtontal sekunder passerar och eftersom inget händer slappnar tjuren av. Han kränger inte mer, står bara stilla och glör rakt in i slaktarens gummi-stövlar. Det har blivit dags. Vapnet lyfts. Med van och grov hand placeras revolvermynningen på exakt rätt plats: mellan hornen, en bit ner, strax ovanför ögonen.

Skottet är nästan ljudlöst. Järnbulten går rakt in i nittiogradig vinkel mot pannbenet och krossar storhjärnan. Medvetandet slås ut i samma sekund som tusen kilo tjur hjälplöst dundrar mot golvet i ett dovt ka-dong.

Och nu blir det bråttom. Tempot accelererar. Dödsskottet är också startskottet. Eller som man säger i branschen:

"bedövningen". Från och med nu är allt en fråga om pengar. Här börjar det löpande bandet: vänster sidvägg gnisslar när den slits upp, sprattlande halkar tjuren på rygg snett ner två meter och stoppas av ett stålblock, bara en hårsman räddar honom från att gunga över och hamna i den blodiga asfalten, vänster bakben sparkar och sparkar och ur mulen och skothålet i pannan rinner tjockt blod, ögonen har låsts i skräckläge och nu kommer en man fram eftersom tjuren är långt ifrån död. Han kör ner en meterlång järnstav i skothålet i huvudet, drar upp den lite, kör ner den igen tills det tejpade handtaget stoppas mot den blodiga pannan. Så knäcker han till ett par gånger. Tjurkroppen rister. Bakbenen sparkar i luften. Det här är "kontrollbedövningen".

Plötsligt rasslar det till i taket. Det är bandsystemet som drar igång. Mannen vid kontrollbedövningen plockar fram en duschpistol och fräser till i anus, knyter sedan fast tjurens högra klöv i en kedja och kroppen firas upp och släpas sakta iväg. Vänster bakben sparkar fortfarande av nervryckningar när huvudet ramlar över stålblocket och dunkar ner i blodgeggan på asfaltgolvet. Skallen river mot marken när den släpas ett par meter och friktionen ger ifrån sig ett ljud strävt som när grusig betong skuras med golv-mopp.

Redan här slits luckan upp igen. Nästa tjur brakar ner på stålrampen och mannen vid kontrollbedövningen upprepar sina arbetsmoment. Först järnstaven, sen kedjan. Ungefär varannan minut spottar luckan ur sig ett nytt djur med rinnande skothål i pannan. Den brunvita tjuren dinglar nu iväg med mulen mot golvet fram mot avblodningen. Musklerna rycker och kroppen sparkar fortfarande och först här ska han definitivt dö; medvetandet slogs bort vid startskottet, nu ska resten av kroppen avlivas. En man i gummistövlar skär upp halspulsådern och kör in en slang som suger ut cirka 15 liter blod.



# Poul Bjerre och naturen

Av Björn Sahlin

Poul Bjerre (1876–1964) var en på sin tid ytterst framgångsrik läkare som arbetade med hypnos, suggestion, psykoterapi, drömtolkning. Med hypnosen förvaltade han 1800-talets romantiska tradition, med psykoterapin och drömtolkningen var han pionjär. För kollegerna inom psykiatri och neorologi var han ett stort irritationsmoment. Den här artikeln lyfter fram en av Poul Bjerres främsta kraftkällor – naturen.

Poul Bjerre övertog 1907 praktiken efter den internationellt kände hypnosläkaren Otto Wetterstrand vid Stureplan i centrala Stockholm. Praktiken drevs med några längre uppehåll ända till 1947, då Bjerre pensionerade sig. Hans mottagningssköterska har beräknat att Poul Bjerre under dessa fyrtio år hade ungefär 40.000 patienter! Detta trots att han inte arbetade heltid. Resten av sin tid ägnade Bjerre åt författarskap och åt sitt kanske största intresse: att skulptera. Ett fyrtiotal psykoterapeutiskt inriktade böcker har han efterlämnat, många av dem översatta till främmande språk. Den

här artikeln ska inte behandla Poul Bjerre som läkare utan siktar in sig på några av förutsättningarna för hans väldiga arbetskapacitet – en kontemplativ livsstil, vilan i naturen, samhörigheten med djur och natur.

## Det kontemplativa livet

Tre-fyra dagar i veckan ägnade Poul Bjerre åt sin läkarpraktik i Stockholm. Under den tiden övermattade han också i ett rum på praktiken. Men sedan satte han sig på taget söderut till Tumba och därifrån vidare med taxi 5 km, ner till sitt hem, Vårstavi.

Resten av veckan tillbringades i stilla arbete och kontemplation. I sin självbiografi skriver Poul Bjerre att sedan han skaffat sig Vårstavi behövde han inte ta sin tillflykt till fjällen för att finna vila och nya krafter. Trädgården och parken på Vårstavi var honom nog. Han hävdar själv att hemligheten bakom hans väldiga arbetskapacitet låg i att han hade denna möjlighet att dra sig tillbaka i sitt hem.

Vårstavi var redan från början byggt för att utgöra en kontemplativ miljö. Det mot omvärlden avgränsande höga bruna planket mellan stenstolpar markerar platsens privata karaktär. Detsamma gäller sedan själva byggnaden, som vänder baksidan mot besökaren. Husets framsida öppnar sig mot sjön. En noggrann iakttagare ser att byggnaden egentligen består av två hus i vinkel mot varandra – benämnda det "tysta" huset respektive det "bullriga". Det tysta huset var naturligtvis avsett enkom för Poul Bjerres och hans hustrus stilla liv, det bullriga för de dagliga vardagsbestyrren och tjänstefolket: kokerska, jungfru, trädgårdsmästare m fl. Husen var bara förbundna med varandra genom en enda dörr. För att inte störa var telefonen placerad i badrummet – när det var telefon till dr Bjerre slog man på en gonggong. Husets radio var placerad ovanpå kylskåpet i köket.

Takbelysning saknades, man hade inskränkt sig till bords- och golvarmatur. Många lampor i huset röjer spår av att en gång ha varit fotogenlampor. Bjerre var ingen vän av elektricitet – så skrev han t ex en gång en lysande ironisk essay mot kyrkornas elektrifiering. Elektriska lampor förstörde kyrkorummets sakrala atmosfär, ansåg han. När klockringningen skedde med automatik och inte sköttes manuellt av en klockare, kände människor sig mindre kallade.



Poul Bjerre i trädgården till Vårstavi.

Vårstavi måste alltså en gång ha varit en plats där skuggorna föll långt i rummen och där dygnets alla skilda stämningar kom till sin rätt. Matts Rying skrev i *Röster i radio* i samband med Maj Ödmans radiointervju med Poul Bjerre 1963 att "stegen saktas och rösten dämpas" då man träder in i "de stora, tysta rummen". Vid högtidliga tillfällen användes facklor och levande ljus. Både hans hustru Gunhild och Poul tycks ha varit starkt fascinerade av stjärnhimlen. Så här beskriver Poul Bjerre återkomsten från praktiken till Vårstavi en sensommarkväll:

*Natten är stilla. Ingen måne men stjärnklart. De pinjeliknande tallarna tycks mig högre än någonsin.*

*Jag går ned till stranden. Den blanka vattenytan tindrar av himmelns alla stjärnor. Ett svagt dis över skogarna. Något underligt glimmande över hela landskapet – som såge man det genom en skälvande tår...*

*Jag sjunker ned på ett soffor och stirrar in i stjärnhimlen. Jag är lycklig att ha fötts i detta välsignade land, och att få ägna detta folk mina krafter.*

*Men jag väcks upp av en tanke: – underligt att oron är försvunnen... Ligger den fortfarande på lur? Eller har det skett någon återknytning till livet? Haret jäsaande fått form, levts ut?*

*Det kan vara på tid att komma till ro.*

*Jag går upp mot huset, det ligger i mörker. Endast ett svagt skimmer bak salongsdörrarnas gardiner.*

"Som såge man landskapet genom en skälvande tår!" Naturen speglas genast i det inre, naturen ger spontant och omedelbart upphov till en stämning. Det sker en "omstämning". Introspektivt vaket registrerar Poul Bjerre genast vad som hänt: "Oron är försvunnen... Har det skett någon återknytning till livet?" Han använder ord från psykosyntesen på sin egen upplevelse. Vi anar det nära sambandet mellan psykosyntesen och egna förnimmelser och livserfarenheter.

Poul Bjerre kände alltså ingen skarp gräns mellan sig och naturen, för naturen var han vidöppen. I det påminner han starkt om 1800-talets romantiker, som vände sig bort från industrialiserings- och civilisationsprocessen för att försjunka i det av människan orörda, i den ännu orörda naturen.

Sådana här naturupplevelser kunde Poul Bjerre dela med hustrun Gunhild. Redan i ett brev från Lund 1907 riktat till vännen Hjalmar Wijk beskriver han en upplevelse

av den skånska slätten:

*I lördags gick jag tidigt på morgonen utåt slätten med Gunhild. Vintersåden lyste starkt grönt och den glittrade af rimfrost. Bortom åkrarne försvann allt i lätta blåa dimmor. Var det en illusion att solen värmdes – var det en illusion att öfver hela landet låg det lugn och en känsla af lätthet att bära lifvet... Du känner detta tillstånd då dagen glider bort som en välsignelse och då man knappast vågar göra något alls af fruktan för en missklang som kan störa harmonien; – men hvad man än gör, allt glider bort som nya toner in i de känslor af hvilka man fylles...*

Det är en upplevelse av naturens stillhet, tidlöshet och gränslöshet som Poul Bjerre beskriver här, och han beskriver de stämningar som naturupplevelsen framkallar inom honom. Naturen griper, överväldigar och uppfyller honom, lyfter ut honom ur vardagstillståndet, lyfter in honom i ett tillstånd av rymd och harmoni. Det handlar alltså om transcendens. Det här skulle likaväl ha kunnat skrivas av en av 1800-talsromantikens naturfilosofer, t ex Fichte eller Schelling – men också av den kinesiske tänkaren Lao-tse eller hans uttolkare Chuangtse tvåusen år tidigare.

Poul Bjerres transcendensupplevelse ovan står särskilt fram då den ses mot sin mörka verklighetsbakgrund. Vid just det här tillfället var han inblandad i stridigheter på inte mindre än två fronter: dels i tidningspolemik kring Hjalmar Söderbergs *Doktor Glas*, dels i en konflikt med de alltför spiritistiskt influerade parapsykologerna i Köpenhamn.

## Ensamhet och tystnad

Tillbaka till hemmet. Mekaniskt framförd musik var portförbjuden på Vårstavi, endast levande var tillåten. Så länge Gunhild Bjerre, som var dotter till gluntskalden Gunnar Wennerberg, levde och var frisk, förekom också mycket sång och musik i hemmet. De överfyllda notskåpen i biblioteket bär vittnesbörd om det. Flygeln var centralt placerad i salongen och omvandlades varje jul till ett altare, med tregrensljus i stora mässingsstakar på locket, gula tulpaner och en reproduktion av Sixtinska Madonnen. Allt tyder på att detta var en tradition från det wennerbergska hemmet. Med grammfonen förlikade sig Bjerre först på ålderns höst, då ingen annan musik stod honom till buds. Men tystnaden i sig hade ett positivt värde. Den var ett villkor för lyssnandet inåt, registrerandet av

inre rörelser.

När Vägverket öppnade en stenkross i ett närliggande grustag blev det strid. Bjerre ägnar ett särskilt kapitel i sin självbiografi åt den striden, och när han kallade boken för *Räfst och rättarting* hade han kanske i synnerhet Vägverket i tankarna. Att försöka vinna någon förståelse för tystnadens egenvärde vore lönlöst. Bullret hindrade honom i skrivandet, hävdade Bjerre. Åtskilliga skrivelser avsändes, med tiden riktade till allt högre myndigheter, slutligen till landshövdingen. När inget annat hjälpte avreste Bjerre till Norge och vägrade återvända förrän stenkrossen tystnat. Det gjorde den också, åtminstone några månader om året – under semestrarna. Den tystnade inte helt förrän efter Bjerres död.

Poul Bjerre skulpterade. För att överföra skulpturerna från gips till sten utbildade han en man från bygden till stenhuggare. Denne sattes i lära hos Carl Milles. När Evert Andersson, som han hette, tilläts bygga ett eget hus på ägorna, fast på behörigt avstånd på andra sidan landsvägen, skrevs det in i kontraktet att han inte fick hålla sig med skällande hundar.

Gudskelov, kan man nog säga, blev Poul Bjerre med åldern döv. Hur skulle han annars stått ut med det moderna samhället? Poul Bjerre har ofta framställts som förenamt tillbakadragen och som en särskilt på ålderdomen mycket ensam människa. Frågan är om han inte på den punkten har missförstått? Den självvalda isoleringen hade som synes andra grunder än nietscheanskt förakt för "massan".

I vinkeln mellan de båda husen löpte en pelargång som gav skugga varma dagar och skydd under regniga. Här levde man utomhusliv långt in på höstarna. Pelargången var möblerad som inomhus. Här fanns åtminstone på Gunhilds tid en schäslong i orientalistisk stil med stora kuddar, ett stort matbord, ett glasskåp, tavlor och skulpturer, ett skrivbord och t o m en bokhylla. Här satt Poul Bjerre och skrev, här satt den sjukliga Gunhild i en korgstol och solade, omsorgsfullt inlindad i filtar.

Utanför pelargången fanns en grusbelagd gård, och där satt gärna längre fram i tiden Gunhilds dotter Amelie Posse och skrev sina böcker. Gården var länge helt skyddad från insyn – inget fönster i det bullriga huset vette på den tiden mot gården. Gunhild har i den dagbok hon förde över livet på Vårstavi beskrivit hur Poul vid ett tillfälle då regnet strilade sommaraktigt klädde av sig naken och ställde sig mitt på gården för att njuta av regnet.

Poul Bjerre hade ett särskilt förhållande



till växter och djur. Han inte precis kramade sina träd i parken, men han klappade dem. Och det smärtade honom och han gjorde motstånd då man yrkade på att någonting borde avverkas. Hjalmar Wijk skickade vid ett tillfälle Poul Bjerre en hel svit fotografier av parkens sly och ris, antagligen för att öppna hans ögon för hur illa det såg ut.

Parken var på Bjerres tid mera skog än park. Han lät gärna granarna växa tätt inpå huset, vilket gav en drömlig karaktär åt platsen. "Som det anstår en drömforskare har Doktor Bjerre en drömlig trädgård", skrev man i ett hemma hos-reportage 1950. Sådana fascinerade reportage gjordes det många. Poul Bjerre förevisade gärna besökarna granarnas fuktighetsbevarande förmåga genom att lyfta på de nedersta grenarna och peka på den mörka, fuktiga jorden därunder.

Runtom i parken och trädgården hade Poul Bjerre sina "platser". I en glänta i skogen, invid skulpturen Livsbägaren, kan man på ett foto se Poul Bjerre vilande i en hängmatta. Vid muren mot vägen – "min klostermur", kallade Poul Bjerre den – hade han en sittplats där han kunde umgås med sina egenhändigt skulpterade vänner. Nere vid sjön hade han efter italiensk förebild låtit mura en stenbänk som gick ut i vattnet. Där satt han gärna både dag- och nattetid – det berättade han för Maj Ödman – och avnjöt ensamhet och kosmisk gränslöshet.

### Djurens väsensverkan

Ett annat reportage, i *Husmodern* 1944, ägnades, inte trädgården utan Poul Bjerres katt, Pella Svanslös. Att göra reportage om kända personers husdjur är naturligtvis i fånigaste laget, men Poul Bjerre lyckades vända reportaget till det motsatta. Denna svanslösa katt, Pella, var enligt Bjerre ett levande bevis på djurens inneboende både godhet och förstånd:

*Min vänskap för Pella är inte bara sentimentalitet eller lust att bli road av en liten lekfull katt. Hon har lärt mig att godheten existerar rent biologiskt. Pella är vänlig och välunnsam inte bara mot dem som ger henne mat, utan även mot den som vill dela hennes strömming och grädd... Vi har nämligen en katt till här i huset, en halv-syster till Pella... Pellas godhet mot Katja är rörande. Hon låter henne äta först, hon slickar hennes päls tills den glänser, och hon rättar sig efter henne i lek och allvar.*

Så följer några ord om detta djurs förmåga att göra våld på sin natur och behärska sina drifter, vilket gör det inte helt olikt människan:

*Jag har också alltid trott att kattens självständighetskänsla vore en oövervinnelig karaktärsegenskap. Nu vet jag att en katt kan älska en människa ända därefter att den gör våld på sin natur. Pella gör också mig till viljes, lämnar sitt förehavande och kommer när jag kallar... Hon vet vad hon får och inte får göra, bland annat får hon inte gå ut på vägen och hon går heller aldrig utom grinden.*

Och så kommer det i detta sammanhang kanske intressantaste – kattens inverkan på det mänskliga sinnet, kattens "väsensverkan" skulle Poul Bjerre ha kallat det. Viktigare och varaktigare än våra handlingar och aktiviteter är verkan på omgivningen från våra väsen. Så här inverkade Pella Svanslös på Poul Bjerre:

*Hon sprider trevnad och ro omkring sig. Det är det sublima lugnet som utstrålar från henne där hon ligger hoprullad i en stol eller utsträckt bland mina papper på skrivbordet. Vi har minsann inte alltför många rogivande faktorer i vår omgivning nu för tiden och för min del är jag tacksam för de som finns... Att ingen, allra minst husse, kommer på idén att schasa ner Pella från skrivbordet eller flytta henne till en annan stol är självklart. Han hittar alltid på något annat att göra, förläggare får vänta...*

Även till fiskarna i sjön hade Poul Bjerre en god relation. Men här närmar vi oss legenden, för historierna finns i flera varianter, den ena mer fantastisk än den andra. Han kunde gå ner till bryggan och stryka över vattenytan med sin hatt, så att det kastades en skugga ner i vattnet. Då dök fiskarna upp och lät sig matas. Enligt vissa utsagor kunde de då till och med låta sig klappas på ryggen!

En medicinstuderande sökte en gång upp Poul Bjerre på Vårstavi för att få råd vid valet av specialitet. De satt i pelargången och samtalade. En liten insekt kom krypande över tegelgolvet. Som i distraktion satte den unge studeranden fram foten och dödade den. Bjerre fick ett raseriutbrott och avrådde den unge mannen från att över huvud taget ägna sig åt läkarkallet. Allt levande var heligt, även det minsta kryp!

I *Död och förnyelse* lade Poul Bjerre fram tio nya budord som borde ersätta de

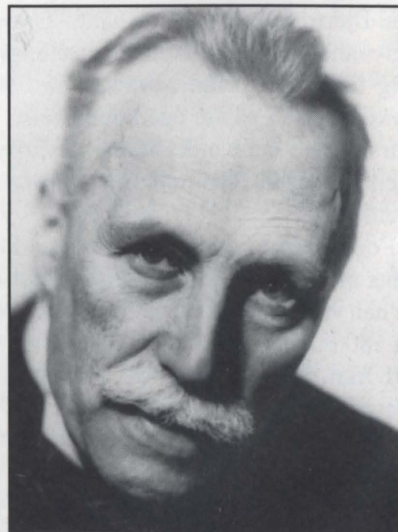
gammaltestamentliga. Det tionde av dessa nya bud – under rubriken "Fullkommandets bud" – lyder: "Du skall älska allt som lever och aldrig skada ett djur eller en växt, om livets nödort det icke kräver." Det finns en hel del litteratur i Poul Bjerres bibliotek om djurens besjälning och tankeförmåga, alltifrån Karl Kralls spektakulära *Tänkande djur* (1913), som handlar om hästar som kan stava och räkna, till Konrad Lorenz' *I samspråk med djuren* (1953).

Enligt Signhild Forsberg, som efter praktikens stängning inne i Stockholm 1947 bytte funktion från mottagningssköterska till husföreståndarinna, försökte sig Bjerre på att bli vegetarian. Han fick dock omsider föras till sjukhus till följd av näringsbrist och försöket avbröts. Detta nämnt som en antydning om hur långt Poul Bjerre var beredd att gå i sitt samförstånd med djur och natur.

Texten ovan är hämtad ur Poul Bjerre Sällskapets Årsskrift 2001 och utgör en del av Björn Sahllins efterskrift till Poul Bjerres egen text "Kinesisk våg över Västerlandet".

Författaren, Björn Sahlin, är stipendiat hos Stiftelsen Vårstavi för att skriva om Poul Bjerre.

Vårstavis park och trädgård är alltid tillgängliga för allmänheten. Poul Bjerres hem, som står som det inreddes 1915, visas för grupper efter hänvändelse, tel 08-530 254 14. Vårstavi ligger i Vårsta, söder om Tumba utanför Stockholm.



Poul Bjerre, läkare, författare, levnadskonstnär.

# Tystnadens helande hemlighet

Av *Cattis Bergqvist*

Under det som slarvigt kallas verkligheten, finns något, som egentligen inte är ett "något". Under tid, rum, tankar, känslor, ting och händelser finns detta, som inte har några egenskaper. Om jag ändå ska försöka sätta en egenskap på det, kan jag säga att det är tyst. Det är den stora tystnaden, som vilar i sig själv. Allt som finns stiger upp ur och sjunker tillbaka ner i denna tystnads outgrundliga djup.

### Hjärtats längtan

Visdom är enkel. Det är att se hur lite vi egentligen vet och hur lite vi behöver veta. Det finns ingen större visdom än att släppa hjärtats djupaste längtan fri, vilket öppnar livsflödet. Och i detta flöde kommer visdomen till oss genom vår egen livsupplevelser, från vårt eget inre. Visdom är inte alltid förknippad med ord och behöver inte alltid formuleras. Visdom handlar inte om hur vi ska kunna bli "bättre" människor genom att uppnå framtida mål. Visdom är den oerhörda insikten att vi *får vara oss själva – nu*. Visdom är hjärtats naturliga kärlek till att *finnas till – att vara*.

När jag slappnar av, för mig hjärtats längtan ner i tystnaden, in i centrum. Jag är närvarande i *ett tidlöst nu*, där allt är stilla och enkelt. Här finns en kärleksfull mjukhet, en helande ömhet, en ny varseblivning – ja, en ny värld, en inre värld mitt i den yttre världen, ett centerlöst centrum, helt utan gränser eller villkor – en bottenlös källa, närsomhelst. Tystnadens oändliga rymd är det djupaste innersta i allt som existerar.

Det är som om tystnaden bär på en hemlighet, något som absolut inte kan förklaras eller beskrivas, men heller inte förnekas. Denna hemlighet kan vi bara "veta" bortom orden, och den är visdomen som alltid väntat på oss i djupet av hjärtat.

Något driver mig att skriva, för att se om jag ändå kan finna ord för detta obeskrivbara.

### Bara vara

Idag är det tyst även i det yttre. Tyst inne i huset, vindstilla utomhus, lätta dimmoln... och jag njuter av harmonin i inre och yttre samklang. Spontan kontakt djupt inne i kroppen – här, nu – är det naturliga sättet att *vara*. Så enkelt, anspråkslöst, samtidigt

mystiskt. Jag vet ju ingenting! Och jag förstår ingenting! Ändå levs livet vidare, utan behov av tankesystem, definitioner och idéer. Och jag som trott att jag måste kontrollera livet genom att hela tiden försöka förstå, analysera, strukturera. Det finns egentligen ingen förståelse att försöka nå fram till. Strävan efter att samla kunskap för att förstå, skapar en rörelse bort från den magiska och utsökta enkelheten i att bara *vara*.

Livet leder ingen vart. Det bara *är*. Jag vet inte vad som kan kallas framgång eller misslyckande. Och det gör ingenting. Det enda som känns verkligt *är jag är här...*

*Närvaron* är tystnad. Vad finns egentligen att tänka på, när det blir synligt att tänkandet inte leder någonstans? Tankar och känslor fortsätter att komma och gå, men någon lyssnar inte längre ihärdigt. Någon tror inte längre att en tanke ska *ge* något. Tankar och känslor är som väder, ibland soliga, ibland blixtrande, ibland mulna osv. Tankar kommer och går som en evig reaktions-maskin, så varför lägga så stor vikt vid något som alltid är i förändring? Att ständigt vara identifierad med tankar och känslor bildar ett slags självupptagenhetens slaveri.

### Försoning

När allt saktar ner, ser jag hur snabb och duktig jag tror att jag måste vara hela tiden, på alla områden i livet. Denna vana sitter så djupt rotad i mitt beteende att jag numera alltid är vaksam inför dess mentala kraft. Att vara närvarande, att vara i kroppen för mig tillbaka till nuet och *tystnadens helande hemlighet*. Här finns *vilan i varandet*. Detta händer av sig själv, när jag bara låter allt *vara*, när föreställningarna om bra och dåligt, rätt och fel sjunker undan.

Att försonas med vår mänsklighet och hjärtats oskuldsfulla längtan efter kärlek och sanning, är att lösa upp självförnekelsen. Att sluta döma just vår längtan och lust är att väcka hjärtats röst. Längtan efter kärlek och sanning är livets inneboende rörelse och att ge den fritt utlopp är att bejaka och ta emot oss själva.

Det handlar inte om att försonas för att vara en "bättre" människa. Försoning är inget ideal. Försoning händer spontant

när vi börjar acceptera oss själva precis som vi är, nu, inklusive rädslor, försvar och negativitet.

### Att låta vara

Ibland finns en smärta i att släppa taget och låta allt *vara som det är*. Smärtan uppstår så länge beroendet av välmåendet styr livet. Den känslomässiga bundenheten till att "allt ska vara bra" skapar den inre konflikten mellan det som *är* och det som *borde* vara. Smärtan, som kommer ur motståndet mot det som *är*, är inte till för att jag ska lida. Smärtan är helt enkelt en signal om att jag gör motstånd.

När smärtan får finnas här, utan att jag försöker fly undan, utan att jag anklagar någon eller tycker synd om mig själv, borrar den sig igenom allt motstånd och alla mina masker. Den öppnar mina krampaktigt knutna händer och jag släpper... Det känns som allt krakelerar, rasar... faller inåt. Vem är jag?

I inåt-fallandet koncentreras energin. Allt som försöker sära och splittra, dras in och löses upp i denna virvel-spiral av energi. Upplevelsen av ensamhet är *total*. Vem är ensam? Inget svar... bara närvaro... I ensamhetens innersta andas *varandets enhet*.

Allt är naket, försvarslöst, nollställt. I denna yttersta sårbarhet avslöjas den innersta essensens – *varandets* – osårbarhet! Jag är det levande livets unika uttryck, som i otyglad kärlek och frihet måste levas ut. Livsresans yttre kanske verkar misslyckat, men livets innersta, självklara *varande* lyser igenom, expanderar inifrån och ut. *Det enda som är värdefullt, är denna SAN-NING*. Här blir fasaden värdelös, viktlös – obetydlig!

### Rymd

*Varande* går närmast att likna vid en upplevelse av rymd, av att allt får rum, inget är trångt. Denna vidsträckthet är mitt innersta centrum, som paradoxalt nog inte är en punkt utan en obegränsad öppenhet. Här finns inget att förlora och inget att försvara, men framför allt, inget att uppnå eller sträva efter att *få* eller göra motstånd mot. Här flyter det som kallas "jag" runt i ett oändligt hav av tyst, kärleksfullt *varande*.



# Susanna Ehdin

## en röst i den nya tiden

Av Erland Lagerroth

En ny syn på människan: Helhet, sammanhang, närhet, mening samt känslorna som en länk mellan kropp och själ.

Under sommaren 2001 har jag lagt skrivandet åt sidan och ägnat mig åt en svit böcker som tidigare inte blivit penetrerade. Vad som slog mig då var att vi som ser det angelägna, nej det nödvändiga, i ett nytt tänkande, en ny värld, en annan vetenskap inte längre är fåtaliga, inte en ropandes röst i öknen.

I stället hörs i dag många röster i "öknen", en hel kör av stämmor som vill något annat, tänker mera kritiskt, på ett sätt som är adekvat och giltigt, om vi inte som de sista dagarnas oheliga skall förstöra den värld vi lever i och av och på – om vi inte skall säga av den gren vi sitter på, i övermodig triumf över att vi hittills lyckats manipulera vår omvärld utan att den kollapsat.

För det finns en gräns som aldrig kan överskridas och som kan uttryckas så här: *det finns bara ett jordklot*. Eller som det heter i titeln på en bok av Sverker Sörlin och Anders Öckerman: *Jorden är en ö*. Den antika kulturen lämnade efter sig en rad städer som gick under, när de förött sin omgivning. Vår civilisation har en större omgivning men också en långt större effektivitet att föröda och vi är långt fler och blir allt fler. Parallellen är uppenbar.

Rösterna är alltså många, från Rolf Edberg till Ken Wilber och före och efter dem. Och de talar inte bara ekologi utan om förutsättningarna och villkoren för vårt liv på Jorden överhuvud, om hur vi skall leva, tänka och förstå. Böckerna jag läst under sommaren 2001 är inte så många, men om man adderar dem till dem som jag tidigare sökt introducera i *Mot en ny vetenskap* (1986), *Världen och vetandet sjunger på nytt* (1994) och *Nya tankar, nya världar* (1999) och därtill på min hemsida <http://home.swipnet.se/erland-lagerroth>, blir det en ljudande kör, EN HOPPETS SOLFJÄDER med många vackra blad.

Och just mångsidigheten, spännvidden, låter förstå att vi här har att göra med något viktigt: ett nytt tänkande som spänner över de mest skilda områden och discipliner. Ingen kan längre förneka eller nonchalera denna förnyelse.

Den nya läsningen gav intryck av att den nuvarande tyngdfördelningen är på väg att rubbas, vågskålarna väger snart jämnt. De rättänkande i den moderna analytiska, reduktionistiska vetenskapen från 1600-talet är väl fortfarande i majoritet, i varje fall i vårt konservativa land, och anser sig ha ett självklart tolkningsföreträde – något som gör alla andra till förvillare.

Men en omsvängning tycks vara på väg, en plötslig kantring, där de tongivande i det gamla tänkandet som goda roddare snabbt kan komma att överge sina positioner för att omorientera sig efter de nya vindarna, allt under ett ivrigt försäkrande av att

det var ju just det vi sade!

Susanna Ehdins *Den självläkande människan* (1999) är i första hand en stor och ambitiös handbok i hur vi skall äta och leva för att må bra, och har som sådan nått stor framgång. Men boken handlar också om "ett nytt sätt att se på oss människor. Vi är inte bara kroppsliga maskiner utan vårt psyke och vår själ samverkar med kroppen på ett sofistikerat sätt. Allt sker i syfte att skapa en balanserad helhet". Och den handlar om ett paradigmskifte, ett nytt mönster, en ny modell för tänkandet. "Det stundar ett bröllop mellan till synes oförenliga aspekter – såsom österlandet och västvärlden, manligt och kvinnligt, kropp och själ, tanke och känsla, liv och död". (10 f)

### Descartes och Newton

#### grundlade den mekanistiska synen på verkligheten

Som så många före henne tar Ehdin sitt avstamp i Descartes och Newton på 1600-talet, i deras kritiskt-rationella tänkande och mekanistiska livssyn.

"Den mekanistiska synen stöddes av iatromekanisterna (*iatros* betyder läkare), som menade att människokroppen var styrd av pumpar, med musklerna som hävstänger samt blodkärl och nervbanor som tunnlar för transporter. Sedan dess har man sett på kroppen som en maskin vars helhet inte är större än summan av dess delar. – Det är en reduktionistisk syn, vilket betyder att om man kan plocka sönder något i dess smådelar, så förstår man också helheten. Den baseras helt på logikens och tankens kraft. Intuition och känslor ansågs irrationella och utan egentligt värde. [...] Materia sågs som grunden för all existens och den materiella världen sågs som en mängd separata objekt ihopsatta till en gigantisk maskin." (12 f)

Till Descartes återkommer Susanna Ehdin i ett stort kapitel om "Känslornas betydelse". Descartes ansåg att "känslorna endast var en övergång mellan stimulans utifrån och kroppens svar på detta. Känslorna gjorde svaret mindre rationellt, och det enda tillförlitliga var tanken och analysen". I motsats till människan hade djuren ingen själ, menade Descartes vidare, och de saknade därför också känslor, något som gjorde att han inte hade några problem med att dissekera levande djur.

Inför denna fasansfulla okänslighet hos Descartes själv konstaterar Ehdin att personligheten formar människors syn på världen och att det kan vara intressant att känna till något om Descartes personlighet, i synnerhet som han jämte Newton har skapat den tankeform och världsbild vi har levt med sedan 1600-

talet. Därvid anlitar hon "en av Englands främsta jungianska psykoanalytiker Anthony Stevens", närmare bestämt hans bok *Privata myter – Om drömmar och drömmande* (1997). Det är alltså en lite speciell källa, men diagnosen kan ändå ha sitt intresse.

Enligt Stevens utvecklade Descartes till följd av tidiga känslomässiga störningar "en schizoid personlighet med manodepressiva drag. Det innebar att han var en socialt isolerad, djupt introvert person som levde i intellektets och fantasins privata värld. Han gjorde ett kyligt och känslolöst intryck på sina samtida, undvek alla nära relationer och förde ett kringflackande liv. Descartes saknade inte bara förmåga till empati med människor och djur utan han upplevde sig också som avskuren från all fysisk verklighet, även sin egen kropp. Detta perspektiv upphöjde han till vetenskaplig dogm, till sitt kända 'metodiska tvivel' [...]. Utifrån sin egen världsuppfattning hävdade han att kroppen och materien är helt skilda från sinnet och själen" (172 f).

Till detta kan läggas att också den andre store skaparen av den moderna analytiska, reduktionistiska vetenskapen, Newton, led av psykisk insufficiens. Newton hyllades av sina samtida som "den nye Moses", därför att han, som den gamle Moses, hade kommit till dem med "lagens tavlor". Men liksom Descartes hade Newton utsatts för tidiga känslomässiga störningar och till följd av dem led han av ångest och skräck för det okända. Allt måste vara totalt förutsägbart och möjligt att rationellt beräkna. Bara kunskap som kunde matematiseras gjorde slut på hans oro.

Ingen annan har som Newton lyckats i ett sådant sökande efter säkerhet. Men därmed gjorde han också, liksom Descartes, Västerlandet delaktigt i sin egen psykiska insufficiens. De båda föregångarna har efter sitt beläte skapat den personlighetstyp som följt med deras vetenskap.

Karakteristiken av Newton härrör från Morris Berman, *The Reenchantment of the World* från 1981, där det också berättas om de provningar som Newton råkade ut för i unga år. (Se min *Världen och vetandet sjunger på nytt* från 1994, s 31 f.) "Med acceptandet av den newtonska världsbilden", slutar Berman, "kan det hävdas att Europa kollektivt förlorat förståndet." Det är starka ord, men de är inte oförståeliga. Och med Descartes dubblas alltså diagnosen.

### Ny bild av världen

Emot Descartes ställer Ehdin "den nya världssynen": "Helhet, sammanhang, närhet, mening samt känslorna som en förmedlande länk mellan kropp och själ – det är ett sant paradigmskifte!" Och mot Descartes mobiliserar Ehdin neuroforskaren Candace Pert, professor vid Georgetownuniversitetet i Washington, och hennes bok *Molecules of Emotion – Why You Feel the Way You Feel* (1997). Känslornas molekyler är deras biokemiska korrelat i form av korta aminosyrakedjor, peptider, och deras receptorer på cellernas yta. "Peptiderna kallades från början neuropeptider eftersom de hittades i hjärnan – på grund av att det var där man letade efter dem." Men de finns överallt i hela kroppen, och magtarmområdet innehåller fler än hjärnan. "Det är därför man kan ha [...] 'fjärilar i magen'." (174) Känslomässiga minnen kan alltså inte bara lagras i hjärnan utan på många ställen i kroppen:

"Receptorer finns i nervknutor (ganglier) både vid ryggmärgen, på vägen ut till kroppens alla organ och på hudens yta. Dessa receptorer utgör basen för det psykosomatiska nätverket. [Det] [...] betyder att minnesprocessen är känslostyrd och omedveten. Sorg, ilska, skuld, skam och kärlek kan sitta omedvetet lagrade i kroppen. Kroppen har ett minne" (176). Outtryckta kän-



Susanna Ehdin

lor kan således finnas i huden, långt nere i ett organ, i tarmarna eller i nervknutor vid ryggmärgen. Och där kan de orsaka sjukdom. "Om man blockerar sina känslor blockerar man flödet av de neuropeptider som behövs för att bibehålla cellernas funktion" (178).

"Att ha hälsa betyder att vara en väl integrerad person som lever i fred med sig själv och där alla system samarbetar", sammanfattar Ehdin. (178) Alltså en totalt motsatt bild jämfört med den verklighetsfrämmande dualism som Descartes lanserade och som har toppridit vårt tänkande.

### Tankens kraft

Susanna Ehdin har avvikande synpunkter inte bara på känslorna utan också på "Tankens skapande kraft" (kap. 8). Om maten ger näring för kroppen, "så är tankarnas näring för själen", konstaterar hon och citerar Marcus Aurelius: "Ditt sinne kommer att likna de tankar det vanligen tänker, ty själen tar färg av sina tankar."

Det är därför Jantelagen är så farlig. Men "Hopp är ett viktigt 'motgift' mot rädsla och maktlöshet". Vår verklighetsuppfattning beror på hur våra sinnen och vår hjärna uppfattar verkligheten. Och "om man tror att man kan styra sitt liv så gör man det också!" (207, 223, 218, 206)

Allra mest slående i sammanhanget är kanske Ehdins omvända resonemang kring "placeboeffekten". Ett vanligt arrangemang i medicinska experiment är ju att en grupp får den medicin som skall provas, medan en kontrollgrupp utan att få veta det får överksamma sockerpiller, placebo. Och så visar det sig förstås att de som fått medicinen reagerar på den, förhoppningsvis positivt. Javisst, men det märkliga är att också sockerpillren verkar. Effekten av dem ligger som regel vid 30 procent "men kan vid smärtor vara upp till 55 procent. [...] mer än varannan person får smärtlindring av ett överksamt medel".



I sanning tankens kraft över materien och en slående demonstration av att "vi har en inneboende läkande kraft som kan aktiveras på psykisk väg". "Tron har stor betydelse [...] *Läk dina tankar och du kan läka dig själv*. Almitra" (224 f).

Eller med Buddha: "*Vi är vad vi tänker. / Allt det vi är uppkommer med våra tankar. / Med våra tankar gör vi världen*" (228).

Ett kapitel heter "Medvetande och andlighet". "Det mänskliga medvetandet är den största outnyttjade potentialen i västvärlden i dag", konstaterar Ehdin och frågar: "Varför har vi ägnat så lite uppmärksamhet åt en så viktig del av oss människor? Kanske för att studier av det mänskliga medvetandet måste bygga på subjektiva erfarenheter [...] Den västerländska forskningen har hittills sysslat med områden där vi kan få fram objektiva fakta, och därför är medvetandet som en vit fläck på kartan" (259).

Javisst. Men liksom universum är gränslöst "finns det inte heller någon gräns för det mänskliga medvetandet" (263). "Medvetandet är icke-lokalt och obegränsat i tid och över avstånd" (274). "Själén eller anden har ingen början och inget slut, den är per definition oändlig och formlös. Den är också kopplad till det universella medvetandet eller den universella kunskapen, vilket fungerar som ett slags mentalt internet." Det är fråga om intuition eller drömmar, oförklarliga ingivelser (265 f). "*Det var knappast genom mitt rationella tänkande som jag kom till insikt om universums grundläggande lagar*", citeras från Einstein (260).

Här vågar sig alltså Ehdin förhållandevis långt ut. Det gör hon också i de två första kapitlen. Att den västerländska läkekonsten missat förekomsten av "livsenergin", det som kineserna kallar qi, är klart nog. Just den saknas ju i de döda kroppar som man i Västerlandet dissekerade för att vinna kunskap om människokroppen. Därvid missade man också begreppet "biobalans": att leva med kroppen i fysiologisk balans. I båda fallen är det fråga om en helhetssyn, som har varit svår att vinna i det tän-

kande som börjar med delen. (17, 19) Men när Susanna Ehdin påstår att vi "*till 98 procent består av energi och till 2 procent materia*" (26) har man svårare att hänga med. Den nya fysiken har mycket att säga om förhållandet mellan massa och energi, men varifrån dessa siffror kommer förblir en hemlighet.

Så mycket bättre nalkas Ehdin det förkättrade begrepp, som hon med den vanliga termen kallar för "jordenergi" (30). För sextio år sedan kunde man inte mäta subatomära partiklar, konstaterar hon, men de existerade naturligtvis även då. På samma sätt med bakterier: de fanns även före uppfinningen av mikroskopet. Man kan tillägga ett tredje fenomen: elektriciteten. Om man klappar katter och stryker över bärnsten, tycks något hända, men i det längsta måste det ha tett sig så kuriöst, att det var frestande att förneka det.

Och förnekar är just vad de rättänkande brukar göra med den kuriösa "jordenergin". Jag vet inte vad det är fråga om och om det är motiverat att kalla det för jordenergi, men när jag själv går med vinkelställda metallpinnar i händerna, svänger de förvisso på högst bestämda, frapperande sätt utan att jag gör något till eller från.

Att a priori förneka existensen av dessa fenomen vittnar bara om att man ännu inte accepterat det enkla förhållandet att vi i vår tid inte förstått och förklarat allting. Det mesta är nog fortfarande okänt. Det är bra att vara kritisk och skeptisk, men det är också nödvändigt att vara öppen. Det är skillnad mellan att vara skeptisk och att *förneka*, vilket de som är skeptiska till allt utom till sin egen skepticism sällan upptäckt. Vetenskapens historia är full av tragikomiska fall av förnekande, men de perfektionistiska fundamentalisterna tycks aldrig ta lärdom av detta. Värst är kanske fallet med den ungersk-österrikiske läkaren Semmelweiss som mobbades ihjäl av sina kolleger, därför att han hade upptäckt orsaken till barnsängsfeber på ett sätt som hotade deras självkänsla.

## ÄNDRA PERSPEKTIV!

Det forskas nästan inte alls i vad det innebär att vara frisk och hur man uppnår god hälsa. All forskning är fokuserad på sjukdomar och hur man undviker, hindrar eller botar dem. Hur skulle det vara om vi ändrade perspektivet och gav människor redskap för att stärka det friska och därigenom undvika att bli sjuka?

## VI BEHÖVER VARANDRA

Många internationella studier har visat att ett positivt socialt kontaktnät har oerhört stor betydelse för hälsa och läkning. Detta är grundläggande mänskligt och gäller även om man tar hänsyn till riskfaktorer. Mänsklig gemenskap är av stor betydelse för överlevnaden.

## TA DEL AV NATURENS LÄKANDE ENERGI

Kontakt med naturen är mycket läkande. Vistas utomhus varje dag och helst i ett grönområde eller vid vatten.

## HÄLSA BÖRJAR INIFRÅN

Ju bättre vi sköter om vår inre miljö, desto mindre påverkade och mottagliga är vi för störade faktorer i den yttre miljön.

## GÖR MEDVETNA MATVAL

Allt som du stoppar i munnen behöver kroppen ta hand om, vare sig det är bra eller dåligt. God hälsa börjar därför redan på tallriken. Fråga dig själv om det som du ska äta ger dig näring eller inte.

## ETT STEG I RÄTT RIKTNING

Vad spelar det för roll om du går hit eller dit? Men det är de små, små stegen som kommer att föra dig dit du vill komma. Det bästa du kan göra är att just i dag ta ett litet steg i det som du upplever som rätt riktning.

Ur "Lilla boken om hälsa och välmående" av Susanna Ehdin (Forum 2001).

# Min tro

Gunnar Gällmo

# Buddhismen

Att som buddhist bli tillfrågad om sin "tro" är att ställas inför en frågeställning som, för en själv, egentligen inte är särskilt relevant.

Tanken att religion inte bara har utrymme för tro utan *bygger* på tro, till och med *är* tro, är historiskt sett relativt ny, något som sannolikt började först med kristendomen, och som i vår tid kanske har förstärkts i takt med religionens privatisering.

I äldre tider var religion någonting minst lika mycket socialt som personligt. I de flesta äldre religioner var det viktiga inte tron utan riten – så var det i gammal grekisk, romersk och nordisk religion, och så är det ännu i till exempel judendomen, hinduismen och shinto.

Faktum är att det nytestamentliga ordet *pistis* från början betydde "förtroende", men betydelseglidningen mot "tro" tycks ha kommit rätt tidigt, med tanken på att frälsningen ansågs vara beroende av att man skrev under på vissa åsikter.

För buddhismen, och för vissa andra religioner, är det viktiga varken riten eller tron utan den systematiska träningen i moral och hefriande insikt.

Tro? Nja, snarare övertygelse; och i den mån man håller vissa åsikter för sanna, så bör man åtminstone göra detta i överensstämmelse med första budet i Gyllenstens bearbetning av Tio Guds bud: "Du skall inga andra gudar ha än provisorier."

För övrigt en sats i god överensstämmelse, vare sig Gyllensten själv visste det eller inte, med Buddhas ord om

läran som en flotte – bra att ta sig över floden med, men ingenting att gå och bära på när man väl kommit över. (Å andra sidan bör man kanske inte lägga den ifrån sig *innan* man man hunnit över floden.)

Själva tron, i den mån man har någon, bör alltså vara ett provisorium, en arbetshypotes snarare än en dogm, en utbytbar överbyggnad och inte någon grund.

Det kommer stunder då ens moraliska principer provas mot en handfast verklighet.

Hur ställer sig en icke-våldsanhängare när han själv utsätts för ett rånöverfall? Och kanske dessutom i förening med något som, åtminstone så länge det pågår, känns som ett mordförsök? Om rånarna inte är språkkunniga nog att tala om vad de vill, utan bara går till anfall utan ett ord, och man först när de plötsligt försvinner med plånboken fattar att det bara var ens pengar de var ute efter?

Det var jag själv med om för några veckor sedan. Frågan om att möta ont med gott, våld med icke-våld, var plötsligt inte någon teori längre.

Så länge handgemänget pågick ägnade jag mig i ärlighetens namn inte åt några filosofiska funderingar. Men efteråt, när skett var skett och det blev dags att samla ihop sig igen, så var det ändå de gamla buddhistiska principerna som gällde.

Den första meditativa övningen som blev aktuell, så snart adrenalinnivån hade sjunkit en smula, var *mettā-bhāvanā*, meditation över allkärleken – att sprida en önskan om lycka till sig själv, till sådana som man har ett gott förhållande till, till sådana som är likgiltiga för en och slutligen till eventuella fiender; och exempel på sådana hade



jag ju just fått.

Det skall medges att det sistnämnda inte var lätt, men det gick ändå att inte fastna i hämndkänslor. Alltså att i praktiken, och inte bara i teorin, försöka om inte älska sin ovän så åtminstone önska honom gott.

Tankar i den riktningen finns ju även inom andra läror, och Jesu Bergspredikan brukar ofta anföras; men Bergspredikan ligger i det skick den bevarats, närmast på slagordsnivå och ger inga tips om hur man praktiskt skall öva sig att uppfylla dess krav. Hur den faktiskt lät när den hölls, om den nu hölls, är det ju ingen som vet. Knappast ordagrant som den nedtecknats – den som får höra en sådan text läsas upp enbart muntligt en enda gång lär inte komma ihåg särskilt mycket av den efteråt.

Även Buddhas tal är sannolikt redigerade i efterhand, om inte annat så för att göra det lättare att minnas dem utan till (de skrevs inte ned förrän några seklér efter hans död); men de är betydligt mer omfångsrika, och alla är inte lika komprimerade. De ger kort sagt ett hållbarare praktiskt stöd i ens egen strävan.

Plus att Buddhas etik, fast den är betydligt fredligare än Jesu (den bygger inte sin frälsningslära på blodsutgjutelse), samtidigt inte går till överdrift på samma sätt som denna. Att avstå från att hämnas är *en* sak, att vända andra kinden till är en annan, och frågan är väl om det någonsin har gjorts.

Sedan är ju etiken för buddhismens del bara början på övningarna, men så mycket mer ryms inte i denna artikel.



## Gud är världens grund

Fysikern Laplace (1749–1827) ansåg att naturvetenskapen inte behövde Guds-hypotesen. Men en av dagens fysiker, Amit Goswami, har motsatt uppfattning. Vi behöver hypotesen Gud för att förstå verkligheten. Han menar att endast idén att medvetande står över materia kan förklara paradoxerna i kvantvärlden.

I kvantfysiken beskrivs materia som vågor av möjligheter. Det går inte att exakt förutsäga vad som kommer att ske i kvantvärlden, vi kan bara beskriva möjligheter och sannolikheter. Vad som sker i kvantvärlden beror på observatören.

Amit Goswami menar också att den biologiska evolutionen inte kan förklaras enbart med darwinismen. De rader av fossil som skall bevisa en långsam evolution i darwinsk mening har stora luckor. Hypotesen förutsätter många och stora språng i utvecklingen. Men om man tänker sig att skapande medvetande ligger bakom allt, då framträder en bild av kreativitet i evolutionen, liknande vår egen kreativitet.

Det materialistiska sättet att vilja förklara verkligheten förklarar i själva verket ingenting. Vi behöver gudshypotesen, anser Goswami, det vill säga idén att medvetande är något högre än materia.

Goswami poängterar att vi inte kan studera verkligheten i sin helhet endast på matematiskt, logiskt och mekaniskt vis. För då utelämnar vi något annat, viktigt. Det som förvandlar möjlighet till verklighet är skapande medvetande. Han tänker då på det stora medvetade som är världens grund. Det kan också kallas Gud.

Det är ytterst medvetande som skapar världsalldet. Detta framgår av kvantfysiken, som studerar materien i dess grundläggande former. Det är medvetande som väljer att aktualisera vissa möjligheter som finns.

Universums kreativitet är en dold faktor, som dagens naturforskare inte märker. Kreativiteten är icke-rationell och följer inte den fysiska lagen om orsak och verkan.

Mystiker, säger Goswami, framhåller att världsgunden, medvetandet, går före materian. Världsgunden är självexisterande, det vill säga den beror inte av något annat än sig själv. Den är allt som existerar. Det finns i grunden inget annat än Gud. I Gud finns allting.

Amit Goswami är professor i fysik i Oregon,

USA. Utifrån sin kännedom om både österländskt tänkande och kvantfysik menar han att naturvetenskap och österländsk andlighet kan förenas i en gemensam bild av verkligheten.

*Källa:* En intervju med professor Amit Goswami i den amerikanska tidskriften Science of Mind, gjord av Kathy Juline.

## Veganer på Internet

På Internet har vi hittat hemsidan *vegan.nu* och återger en del av texten där under rubriken Djurrätt.

Om man hävdar att människors lidande, bara för att de tillhör arten homo sapiens, skall väga tyngre än andra arters motsvarande lidande, gör man sig skyldig till artism. Detta är lika fördömsfullt och irrationellt som att diskriminera på basis av ras-tillhörighet eller könstillhörighet.

De grundläggande rättigheterna, rätt till liv och frihet, att slippa tortyr osv, har inget att göra med en individs personliga egenskaper. Så att rättfärdiga djurförtryck genom att säga att människan har överlägsen intelligens, språkförmåga eller kultur är ett dåligt argument, eftersom dessa egenskaper är olika hos alla. Alla människor har inte samma grad av dessa egenskaper, och är då de smarta, språkbegåvade kulturmänniskorna mer värda än andra? Om vi tror på människors lika värde, är svaret nej.

Mänskliga och icke mänskliga djur är enligt djurrättsfilosofer som Peter Singer och James Rachel jämlika i den bemärkelsen att man skall ta lika mycket hänsyn till individens intresse, dvs önskemål och behov. Människans intresse tar man hänsyn till genom att ge utbildning, bostad och fast arbete, medan de icke mänskliga djurens intressen är frihet, lämplig mat, social gemenskap m m.

Människor och djur är jämlika i samma bemärkelse som barn och vuxna. Att säga att andra arters lidande räknas som mindre allvarligt än människors, är i princip detsamma som att säga att t ex svartas lidande spelar mindre roll än vitas, något som bara en rasist skulle säga. Arttillhörighet är inte mer relevant än rastillhörighet när det gäller lidande.

Man kan minska ett antal individers lidande genom att bojkotta produkter som framställs på icke mänskliga djurs bekostnad, t ex kött och djurtestade hygienartiklar. Genom att äta vegetarisk mat gör man en

insats för djuren, och även för miljön och svältande människor. Genom bojkott av köttindustrin minskar efterfrågan på kött, och allt färre icke mänskliga djur föds upp tills djurfabrikerna och deras grymma djurhantering har upphört.

I Sverige finns ca 500 000 mjölkkor. 90 procent av dessa, även kravmärkta kor, står uppbundna 8–10 månader i sträck. Om dessa skriver Per Jensen i "Stress i djurvärlden" (LT:s förlag 1996): "I Sverige hålls den överväldigande delen av alla kor uppbundna under hela vinterhalvåret, de står då på en ca två meter lång båsall och hindras av ett bindsle från att göra något annat än att resa sig och lägga sig – förutom att äta förstås, och maten placeras rätt framför mulen. Mycket naturligt beteende blir det självfallet inte frågan om. Stereotyper som tungrollning kan därför ibland utvecklas."

Ca 90 procent av Sveriges 6 miljoner värphöns lever i storskaliga anläggningar (mer än 5000 höns) tätt ihoppackade i burar med en buryta stor som en A4-sida per höna. I burarna kan hönsen inte få utlopp för sitt naturliga beteende: leva ett socialt liv med andra hönor, flaxa med vingarna, sprätta, sandbada m m.

Hälften av alla höns, som föds, är tuppkycklingar. Dessa dödas omedelbart genom gasning, dränkning eller genom att malas till döds.

Adressen till hemsidan är <http://vegan.nu>

## Buddhism

I Sydsvenskan 13 november finns en intervju med buddhisten Kjell Persson, gjord av Karin Karlsson.

– Girigheten har blivit en livsstil, säger Persson, och fortsätter:

– Enligt zenbuddhismens synsätt leder detta till olycka. I zen finns lyckan på närmare håll än saker vi kan köpa oss. För den som öppnar ögonen finns det en möjlighet att se att varje grässtrå, myra och människa är något vidunderligt. Jag har aldrig långtråkigt längre. När jag till exempel väntar på tåget ser jag numera en massa underverk omkring mig.

Kjell Persson säger vidare bland annat:

– USA borde inte, ur mitt synsätt som buddhist, ha bombat Afghanistan utan kanske tagit tillfället att istället manifestera kärleksbudskapet för alla de som har det svårt i den delen av världen.



## Vivekanandas visdom

Swami Vivekananda – en indisk yogi som levde åren 1863–1902 – utsågs av Ramakrishna att föra vidare hans budskap att alla religioner är vägar till samma mål. Själv betonade han gudsupplevelsen som det centrala och hävdade att sanning, icke-våld, renhet och behärskning utgör grunden för andligt liv. I Indien upprättade han kloster och hjälpcentra. Genom föredrag och undervisning i USA och England meddelade han kunskap om Vedantas urgamla visdom.

"Bry er inte om lärosatser, kyrkor eller tempel", förkunnade Sri Ramakrishna. "De betyder så litet jämfört med det innersta väsendet i var och en, som är andligt. Ju mer det utvecklas, dess starkare blir människan."

Swami Vivekananda betygade gång på gång under sina samtal och föredrag sin stora tillit till det gudomliga Jaget – eller till vår inre gudom. Den vägleder oss genom livets snårskog, luttrar våra sinnen, öppnar våra ögon för livets mysterium och för oss varsamt fram mot den förståelse som utgör en del av hjärtats renhet. Vi kan kanske aldrig riktigt förstå den inneboende skaparkraften och livsprincipen, om vi inte igenkänner den hos våra medbröder. Först då närmar vi oss en livsbejakelse, som är inbakad i kärleken till allt levande.

Att uppleva "den inre gemenskapen" är detsamma som att vi berörs av en gudomlig ström av universell och kosmisk natur. Det som i alla tider har utstrålat ljus, värme, godhet, renhet och kärlek, finns inom oss. Det var just denna insikt som Vivekananda ville förmedla, den strömning som kanske inte upplevs så påtaligt när vi befinner oss mitt inne i livets kamp, men kraften finns där i Tystnaden.

*Rutger Bergström*

## Engelska spöken

Hej Sven!

En kommentar till artikeln Psykometri i sista Sökarumret 6/2001. Jag kom osökt att tänka på det märkliga TV-programmet Ghosthunters, "Spökjägarna", på satellitkanalen Discovery Civilisation. Först en förklaring till kanalen. Genom Canal Digital får man tillgång till kanalen Discovery. Genom att betala en extra peng får man kanaltillägget "Äventyrspaketet" som innehåller kanalerna Discovery Sci-Trec, Discovery Civilisation och Discovery Travel. Det är inte så vanligt att folk har dom här kanalerna, min TV-handlare påstår att jag är den enda i hans kundkrets som har dom.

Nog av, Discovery Civilisation är märkligt med sitt Ghosthunters. Det körs nämligen varje vardag, måndag till fredag kl 10.50 med tre repriser, på eftermiddagen, kvällen och på natten! Spöken varje dag i en kommersiell kanal. Hur kan det vara möjligt? Jo, jag har en god vän här i Herrljunga, en engelsman, arkeolog som tidigare arbetat på museet i Skara. Jag frågade honom en gång vad han tyckte var den största skillnaden med att leva i Sverige jämfört med England och han svarade direkt "Spökerna! Här i Sverige talas aldrig om spöken. I England liksom i Sverige är vädret det vanligaste samtalsämnet, men i England är spökerna det närmast vanliga. Varje engelsman har ett spöke eller känner någon som har ett.

I Ghosthunters redaktion sitter två parapsykologer, en professor i astronomi med parapsykologi som hobbyintresse, en historiker och en präst. De konstaterar att det finns två typer av spöken, dels andar som spiritistiska medier kan få kontakt med och de är de ovanligaste, dels de spökerier som är psykometriska som t.ex i ett hotellrum i London som är omöjligt att hyra ut därför att när man lägger sig i sängen så kommer en man rusande ut från toaletten och kastar sig ut genom fönstret. Ghosthunters spökexperter har lanserat Stone-tapeteorien, d.v.s. stenbandsteorien. De menar nämligen att när en person får en stark känslomässig upplevelse så präglas den in i rummets väggar – engelska hus är ju stenhus – eller föremål, som en bandinspelning och kan återupplevas av psykiskt känsliga personer.

Mystikernas Akasha-krönika är ju detsamma, de menar att alla upplevelser registreras där. Allting är inspelat. Kristendomens Livets Bok är väl samma sak.

Den här gruppen har också gjort en

mycket intressant upptäckt som förklarar varför spöken är så mycket vanligare i England än i Sverige. De har nämligen konstaterat att spökerier av psykometrityp förekommer på platser som följer de geologiska förkastningssprickorna. De är mycket vanligare i den engelska berggrunden än i den svenska. Egendomligt nog har UFO-forskarna gjort samma iakttagelse. UFO:n och spöken förekommer på samma ställen!

Med vänlig hälsning  
*Lennart Kjellson*

\*

## Modern dikt

Apropå tidigare liten diskussion i dessa spalter om modern dikt:

Jag har väldigt svårt för den moderna poesi som idag erkänns av det kulturella etablissemangen. Vem minns inte när Lars Gyllensten tillsammans med kompisen Torgny Greitz hafsade ihop en diktsamling genom att ta fram ord ur en ordbok och utan eftertanke sätta samman dem till dikter. "Jan Victor" fick en hel del erkänsla för denna diktsamling, Camera obscura, som kom 1946.

Följande *på minuten-dikt* är mitt skämtsamma bidrag till nutidens obegriplighetsdiktning. (Envar sin egen moderne poet.)

Det innersta i det innersta  
har ingen mening  
och det största av allt  
är endast ramarna  
kring kärnan.  
Att se sig själv  
är att ta av sig tröjan  
och spegla sig  
utan fördomar  
i det inres iskalla vatten.  
Havamal, havamal, havamal  
all vishet kommer ur orden  
innan orden har stelnat  
till bedrägliga former.  
Och verklighetens skimmer  
vilar som ett smutsigt lakan  
över allting  
och frestar oss  
att tillreda en måltid  
när allt annat varit förgäves.  
- - - Livet är ett äventyr  
med dödlig utgång!

*SM*

Grundarbetet i praktisk ockultism  
[www.teosofi.net](http://www.teosofi.net)



# Självvet med stort S

eller

## Den sanna lyckan

Av Kerstin Stina Carlsson

Ju närmare vi kommer vårt inre Själv, desto mer lycka upplever vi.  
Swami Muktananda

Den här artikeln handlar om Självvet och hur det är kopplat till den energi som är mest känd under namnet Kundalini. Till min hjälp har jag i första hand haft Swami Muktanandas <sup>1)</sup> bok *Kundalini – The Secret of Life*, men även *Den andlige Jung* <sup>2)</sup> av Vivianne Crowley.

### Om lycka och vad som ger upphov till det

Swami Muktananda anser precis som Dalai Lama <sup>3)</sup> att människans strävan efter lycka är en mycket stark drivkraft i våra liv, kanske den allra starkaste. Så här skriver han: "Vi lever hela livet i förhoppningen att bli lyckliga. Allt vi gör, gör vi för att bli lyckliga. Man gifter sig inte för att få en hustru eller en man utan för att bli lycklig. Man skaffar barn inte för barnens skull utan för sin egen lycka. Man strävar efter att bli duktig i olika sorters konstarter och yrken bara för sin egen lyckas skull."

"Lycka är vår sanna natur", förklarar Muktananda. Vårt inre Själv är själva lyckan. I Upanishaderna kan man läsa att hela universum är skapat ur lycksalighet, lever i lycksalighet och slutligen uppgår i lycksalighet. "Lycksalighet, som har sitt ursprung i Gud, är därför vår födselrätt. Emellertid har vi människor inte hittat lycksalighetens boning. Vi har inte lärt oss hur vi uppnår lycksalighet, och därför förblir vi olyckliga. Ju närmare vi kommer vårt inre Själv, desto mer lycka upplever vi. Ofta kan vi få en försmak av denna inre lycka i våra vanliga dagliga aktiviteter. Precis när vi vaknar är våra sinnen för ett ögonblick alldeles stilla och vi upplever denna inre nöjesamhet. Efter det att vi har ätit en god måltid vänder vi oss inåt och för ett ögonblick kan vi känna denna inre belåtenhet. När vi efter lång tid träffar vänner igen och omfamnar varandra, sluter vi våra ögon och vänder oss inåt, och för ett ögonblick känner vi denna inre glädje. Lycka är närvarande i våra liv. Men på grund av att vi tror att lyckan kommer utifrån förlorar vi ständigt greppet om den."

Lyckan kommer inifrån och för att uppnå den behöver vi vända oss inåt. Det inre Självvet är fyllt av lycka. Det är för att uppleva Självvet, för att komma närmare Självvet, som vi praktiserar yoga och meditation.

Det är av stor vikt att människan lär känna sitt Själv. Det är på grund av att människan inte har den kunskapen, vilket är det samma som kunskap om den sanna mänskligheten, som så många fruktansvärda saker händer i världen. Det är på grund av att människan glömt mänsklighetens principer, som det finns hat mellan länder och hat mellan människor och att våldet ökar överallt. För att uppnå mänsklighet igen, måste människan lära känna vem hon egentligen är; hon måste upptäcka sitt eget Själv. Om inte människan respekterar sig själv, hur ska hon då kunna respektera andra? Därför borde människan först av allt lära känna sitt Själv."

### Om Självvet i *Den andlige Jung*

För att ge ytterligare några synpunkter på detta med Självvet kommer här några rader från ett kapitel med samma namn ur boken *Den andlige Jung*. "Jung hämtade begreppet Självvet från den hinduistiska tankevärlden ... Jung vände sig till österlandet eftersom han inte kunde hitta någon västerländsk term som kunde uttrycka djupet i föreställningen om Självvet. Självvet är inte själ eller ande utan något både bredare och djupare – den mänskliga individens totalitet ... I vårt innersta finns en gudomlig gnista som är en del av den större helhet som är universums gudomliga energi ... Självvet är den svårfunna skatt som man inte kan hitta om man inte ger sig ut på ett andligt sökande. Självvet är ursprunget till vår bild av det gudomliga och källan till vår andliga längtan."

Av ovanstående rader vill jag uppmärksamma läsarna på orden "som är universums gudomliga energi". De för oss osökt tillbaka till Swami Muktananda och "*Kundalini, the Secret of Life*", där han skriver: "Inom varje människa finns den gudomliga energi som kallas Kundalini. Denna energi har två aspekter. Den ena manifesterar vår jordiska tillvaro och den andra leder oss till den högsta sanningen. Den världsliga aspekten av denna energi fungerar perfekt men den andra vilar, sover. När den inre Kundalinienergin är uppväckt, sätter den igång olika processer inom oss vilka så småningom leder oss till ett tillstånd i vilket vi blir medvetna om vårt Själv. Det är därför det inte finns något viktigare vetande än vetenskapen om Kundalini."

### Kundalienergins två aspekter

Jag tycker att detta citat från Muktananda uttrycker mycket viktigt vetande om den omskrivna och missförstådda energi som kallas Kundalini. Av personliga skäl <sup>4)</sup> har jag haft anledning att vara speciellt intresserad av detta begrepp och enligt mitt förmenande har ingen annan lyckats förklara denna mystiska energi på ett bättre sätt än Swami Muktananda. Tar man nämligen i beaktande hans påstående att Kundalini har två aspekter, tycker jag att allt plötsligt hänger ihop på ett mera begripligt sätt.

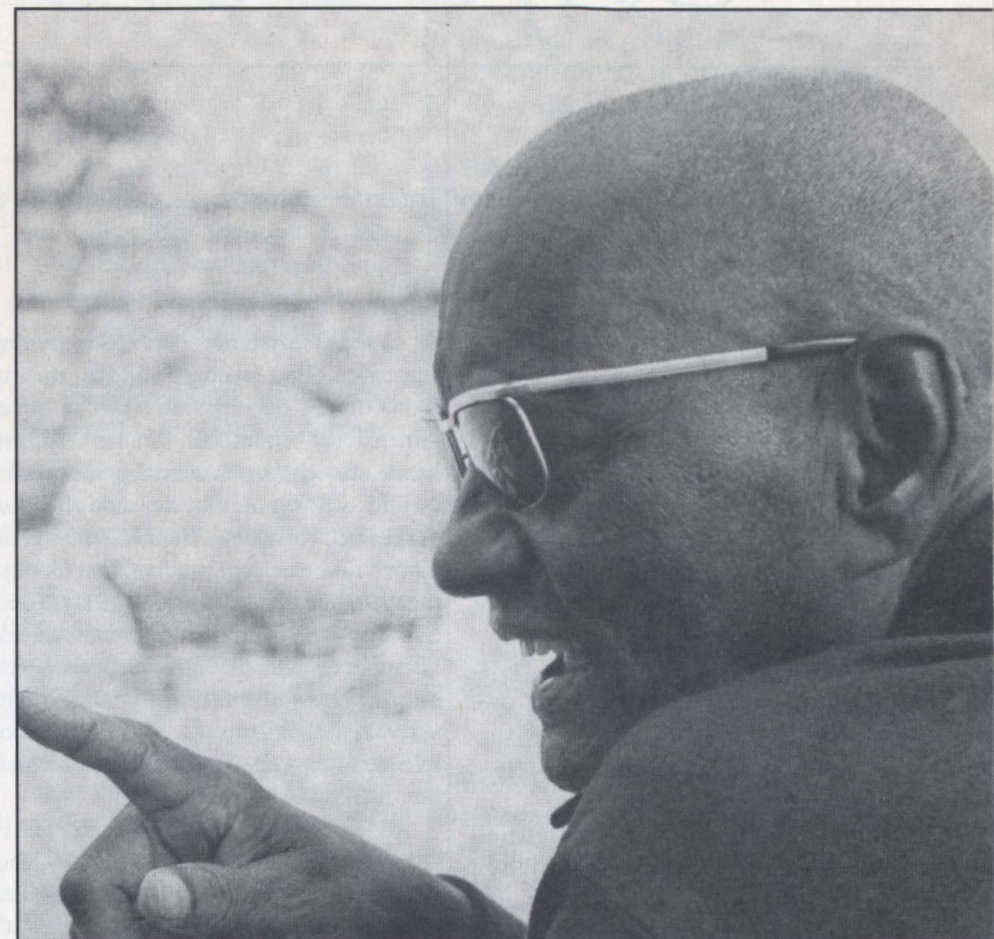
Muktananda skriver vidare: "Trots att vi talar om att väcka upp Kundalini, är sanningen den att allas Kundalini redan är vaken ... (Här avser Muktananda alltså Kundalinis yttre aspekt.) Kundalini underhåller våra liv. Det är hon <sup>5)</sup> som gör att allt fungerar i våra kroppar... Den yttre aspekten av Kundalini fungerar genom sinnet och de kroppsliga sinnena <sup>6)</sup> och tillhandahåller den motiverande kraften för alla våra aktiviteter. Hon är ursprunget till alla arbetande organ i våra kroppar och gör så att allt fungerar enligt sin natur. Det är hon som hör med våra öron, ser med våra ögon och smakar med vår tunga. Det är hon som får vårt sinne att tänka, vårt intellekt att besluta och välja och vår föreställningsförmåga att fantisera. Det är hon som gör att vi andas ut och andas in och att våra hjärtan slår."

Det är Kundalinis inre aspekt som behöver väckas upp ... Uppväckandet av denna aspekt är den andliga resans sanna början. Precis som den utåtriktade Kundalini sätter oss i stånd att utforska den yttre världen, så blir vi, när den inre aspekten aktiverats, i stånd att utforska den inre, andliga världen. Skrifterna säger att så länge den inre aspekten av Kundalini sover, så spelar det ingen roll hur asketiskt vi lever, hur många olika typer av yoga vi följer eller hur många mantras vi repeterar, så kommer vi ändå aldrig att inse vår identitet med vårt inre Själv. Vi kommer aldrig att känna till vår egen gudomlighet eller förstå Gud eller uppleva medvetandets allt genomträngande natur. I vårt nuvarande tillstånd identifierar vi oss med vår kropp, som har en viss storlek och form. Vi är inte medvetna om att vi genomtränger allt. Det är bara när Kundalinis inre aspekt är aktiverad som vi blir medvetna om vår sanna natur, om vår storhet, om det faktum att vi inte enbart tillhör Gud, utan att vi också är Gud."

Det är inte några små saker som Muktananda kommer med här och för att inte bli missförstådd är det ytterst viktigt att inte använda hans påstående om alltings, och därmed också människans, storhet och gudomlighet för egen personlig del, eftersom ett sådant påstående skulle verka synnerligen galet för alla, som ännu inte omfattar detta sätt att se, eller annorlunda uttryckt, ännu inte har denna medvetenhet.

### Kundalinis namn i andra traditioner

Ett annat mycket viktigt påstående av Swami Muktananda tycker jag är följande: "På ett eller annat sätt talar nästan alla traditioner om Kundalini. I Japan kallas Kundalini *ki*, i Kina *chi* och i kris-



Swami Muktananda

tendomens skrifter *Den heliga Ande*. Vad är då Kundalini? Det är Självets kraft, medvetandets kraft."

Han anser alltså att Kundalini, chi, ki och den heliga Anden är olika namn för samma energi och jag är benägen att hålla med honom, för vetenskapen om den gudomliga energin, i Indien kallad Kundalini, kan naturligtvis inte vara förbehållen de visa i den indiska traditionen, utan den vetenskapen måste självklart även finnas i de andra andliga traditionerna, men i de traditionerna har energin fått andra namn. Ett bra sätt för oss att förstå att allt egentligen handlar om samma energi vore kanske att döpa om Kundaliniyoga, Tai Chi, Chi Gong, Falungong och andra kropps- och medvetandeövningar till något annat, där namnet Den Helige Anden ingick.

1) Swami Muktananda föddes i Indien 1908 och dog 1982. Han företrädde Siddha yogatraditionen och som förespråkare för den reste han världen runt. Han efterträddes av Gurumayi Chidvilasananda, en av mycket få kvinnliga guruer.

2) Boken recenserades i Sökaren nr 5, 2001.

3) Dalai Lama har t. o. m. skrivit en bok som heter *Lycka*. Den recenserades i Sökaren nr 4, 2000.

4) Se min bok *Transcendens eller psykos?* s. 58-59 och s. 157.

5) Muktananda använder genomgående pronomenet hon om Kundalinienergin.

6) Dvs syn, hörsel, lukt, smak, känsel.



# Cafe Sokrates

I förra numret frågade vi våra läsare vad lycka är. Här följer några svar.

Lycka ser så olika ut för olika människor:

- för alkisen på parkbänken kanske det är ett obegränsat förråd av öl i kompisars lag en solig sommarlag;
- för den älskande att möta genkärlek;
- för den gamla att få hålla ett efterlängtat barnbarn i sin famn;
- för den hungrige och hemlöse att få mat och tak över huvudet;
- för den som måste fly från krig, fångenskap och tortyr att välkomnas som respekterad gäst i ett land i fred och frihet;
- för den svårt sjuke eller handikappade att få hälsan åter;
- för konstnären att på ett fullkomligt sätt ha lyckats gestalta det han ville ge uttryck åt i sin konst;
- för forskaren att göra den banbrytande upptäckt han alltid har drömt om;
- för den otrygge att få känna sig trygg;
- för den oälskade att bli älskad;
- för den deprimerade att återfå livslusten;
- för den sörjande att finna tröst;
- för sökaren att få insikt i och erfarenhet av det Gudomliga och få veta sig oupplöstligt förenad med det.

En god vän till mig, David, säger så här:

Lycka och olycka är två sidor av samma mynt. Det ena kan inte finnas utan det andra, det ena ger energi åt det andra och deras samspel utgör det *perpetuum mobile* som får livet att ta gestalt och utvecklas.

Lycka är en känsla som får oss att gå med högburet huvud och lätta steg och att älska allt och alla omkring oss.

Christel Eklöf

Den kortaste vägen att uppnå lycka är att en stund rikta mina tankar på en enda sak jag sant kan känna tacksamhet för.

Kay Pollak

Att få se Livsmysteriet i dess spåda gryning! Jag ser en glimt av högre världar i min nyfödda dotters ögon. Ett återsken av ljusare dimensioner och insikter. Hennes kropps sökande efter språk och uttryck ger mej också en bild av Sökaren. Vårt trevande efter kunskaper och förståelse. Hennes armar pendlar och ritar rörelser i rummet, hon förvånas men kan inte systematisera dem, styra dem. Så slätas pannan ut, det bekräftande leendet kommer, en månad tidigare än det skall, enligt stora barnboken. Hon styrs inte av förskriften, jordisk kunskap. Hon fungerar utifrån den kunskap som är nedlagd i hennes inre människa.

Hon är åter en gång på jorden. En äldre själ med sina unika kunskaper, redo att lära sej nytt, att repetera en läxa, att dela med sej. Nu är hon given mej till låns, till att utveckla ett föräldraskap. Hon är också min guru, en av mina vägledare, inspiratörer. Vid alldeles rätt tidpunkt i mitt liv dyker hon upp. Hon är en Gudagåva. Hon är inkarnationen av Lycka för mej, just nu. I detta nu lär hon mej ytterligare att fånga ögonblicket. Att vår bästa stund är NU.

Per Ragnar

För en pigg senior tror jag att lycka är alla SMÅ saker i tillvaron:

- att vakna på morgonen full av livslust,
- att vara tacksam över att vara frisk, att kunna planera sin dag som man själv vill,
- att ta en promenad ute i den friska luften,
- att sitta ute i solen med en kopp kaffe en varm sommarlag,
- att studera något ämne som man är intresserad av och som man gudskelov inte behöver tentera i,
- att lära sig surfa på bibliotekets dator och finna att det går allt bättre för varje gång,
- att glädja sig åt allt spännande i tillvaron.

Det tror jag är lycka.

Elsie-Marianne Molin, 81 år

Jag kan inte teoretisera eller spekulera när det gäller denna fråga. Jag kan endast definiera lycka med hjälp av min inre upplevelse och konkreta erfarenhet. För en tid sen upptäckte jag, att jag har en konstant, djup känsla av lycka inom mig, som alltid förblivit och förblir oberoende och oberörd av yttre omständigheter, hur svåra och tragiska de än må ha varit eller är. Denna typ av lycka är upplevelsen av en djup inre tillfredsställelse och inre trygghet. Den är på en gång stillhet och glädje. Jag upptäckte att den är en naturlig följd av olika andra komponenter i tanke och känsla och kommer fram när jag har:

- en stark förmåelse av *e t t-varande* med allt och med livets andliga grund
- en stark förmåelse av Livets andliga helhet och fullständighet
- inspiration
- rätt idé i rätt ögonblick på rätt plats
- en klar uppfattning av orsakssammanhang i olika situationer
- herravälde över subjektivitet
- frihet från att reagera
- ödmjukhet och lyssnande
- ett balanserat perspektiv
- förmåga att opersonliggöra konflikter
- frihet från persondyrkan
- vördnad, respekt, för allt liv
- tacksamhet (uppskattning, medvetenhet)
- humor.

Lycka är att vara i överensstämmelse med livets Grund. Lycka är att känna att man verkligen är ute efter sanning och objektivitet i varje situation! Lycka är att förmå avsluta allt och alla i en innerlig välvilja, förståelse och värme. Lycka är att kunna hjälpa till och fylla sin plats i ett sammanhang. Lycka är att kunna skratta tillsammans med andra.

Helga Moersberger

Att njuta av sitt Earl Grey-te. Skicka goda tankar till bin Laden och president Bush. Att finnas till, att vara med i livet – å vad det passar mig gott.

P. O. Arvidsson

Lycka är frånvaron av olycka. Är man olycklig när man är fattig, arbetslös, sjuk, barnlös, bostadslös, mobbad, rånad, förlorare och av många hundra andra orsaker, stora som små, så blir man lycklig om man får ett jobb man sökt, om man finner en lämplig bostad, om ens adoptionsansökan beviljas, om man vinner i en tävling och så vidare. Det betyder att såväl lyckan som olyckan är individuell och att man i vissa hänseenden kan vara lycklig, i andra olycklig på en gång. Vad som gör en människa lycklig behöver inte göra även en annan människa lycklig.

Lyckans och olyckans relativitet gentemot människan, tiden och platsen var man fullt medveten om under antiken och förmodligen långt före skriftspråkets tillkomst. Romarna sade: *sues caeno, cohortales aves pulvere vel cinere lavari*, svin badar i dynga, men höns föredrar koldamm eller aska, ett ordspråk som först antecknades på 500-talet f.Kr. av filosofen Herakleitos i Efesos på Mindre Asiens kust.

Rolf Ejvegård

Vad lycka är

Att leva i tillit  
och njuta nöjd av nuet  
utan fruktan för framtiden

Britta Zettmar

Lycka är att uppleva ljuset i tillvarons mörker.

Ted Wallin

I främsta rummet beror lycka på en människas djupare insikt, på hennes förmåga att i varje situation finna något, som ger den värde.

H. E. Fosdick

Det berättas om zenbuddhismens stiftare, den indiske kungasonen Bodhidharma, att han begav sig till Kina och där under nio år satt försänkt i djup meditation framför en mur. Under hela tiden yttrade han inte ett ord, och först när de nio åren gått, reste han sig upp och sade:

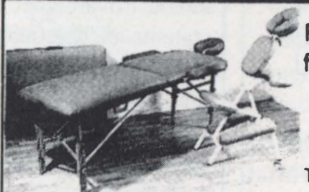
Lyckan bor blott inom oss.

Ur "Att finna sin väg är att snedda över ängar..." av Gerry B. Nilsson.

Vill du läsa mer om lycka, gå då till Sökarens hemsida, [www.sokaren.se](http://www.sokaren.se), och skriv in ordet "lycka" i söktjänsten på ingångssidan. Detta ord förekommer i 21 av dokumenten, bland annat i en recension av Dalai Lamas bok "Lycka – en handbok i konsten att leva", i "Vad kan vi lära av Buddha?" och i "Den vise i trädgården", som handlar om den antike filosofen Epikuros, vilken kom fram till att man trots svårigheter kan uppnå sinnets ro, lugn och lycka.

Den dolda verkligheten  
[www.teosofi.net](http://www.teosofi.net)

**MASSAGEBÄNKAR & -STOL**



Ring eller skriv för prospekt!

**Vitaform**  
Alekärrsvägen 30  
445 56 Surte  
Tel 031-98 34 77

Bertil Nilsson har sänt oss citat "om lycka, olycka, njutning och lidande" ur *Tidens citatbok* (Tiden 1995) urval av Gösta Åberg.

Här ett plock:

Det finns i oss alla ett hinder för fullkomlig lycka; det är leda vid det vi redan äger och längtan efter det vi inte har.

François de La Rochefoucauld

Det finns de som har allt som behövs för att vara lyckliga, utom lyckan.

Sacha Guilty

Vill ni veta vad som är den största lyckan här på jorden? Det är att lyssna till en liten flickas sång när hon vandrar vidare efter att ha frågat efter vägen.

Li Tao Po

På böljorna, på de stora vägarna söker vi den. Men den finns här, lyckan.

Horatius

Envar kan försäkra sig om lycka om han lär sig att söka den inte utanför, men inom sig själv.

Seneca

Lycka: att göra det man vill och vilja det man gör.

Françoise Giroud

Lycksaligheten består i det minsta, som är nog.

Thomas Thorild

Vad är lycka annat än att vara i överensstämmelse med sig själv? Kräver örnen guld-fjädrar? Önskar lejonet klor av silver?

Henrik Ibsen

Ett helt liv i lycka, det står ingen människa ut med. Det skulle vara ett helvete på jorden.

George Bernard Shaw

## Drömmen som redskap och läkande kraft

Louise Minerva Frostegren

### Kurser

Drömtolkning & Drömterapi  
Kroppsorierad drömterapi  
Inre seende & Reinkarnationsterapi  
Möte med döden  
Kurser för terapeuter

**Utbildning i Drömterapi** 08-822199 [dromkraft@swipnet.se](mailto:dromkraft@swipnet.se) [kalendarium.nu/drom](http://kalendarium.nu/drom)

### Böcker

Förstå dina drömmar  
Förstå dina känslor  
Nattdröm-Dagsdröm-Livsdröm  
Genom döden





### Fortfarande läsvärd

*Kärlekens konst.* Författare: Erich Fromm. Översättning: Assar Asker. Förord: Curt Norell. Förlag: Natur och Kultur.

Erich Fromm utgår i sin analys av kärleken från påståendet att det inte finns någon "definition på människan som utesluter just mig". Han förklarar det med att bibelordet "Älska din nästa så som dig själv" innebär att man först och främst måste lära sig att tycka om sig själv, att visa respekt för den egna integriteten, att vinna förståelse för sitt "jag" och att sedan sätta detta i relation till en annan individs respekt och förståelse. Kärlek är därmed främst en parrelation mellan likar. Mycket stort utrymme ges åt kärleken till Gud. Här blir Fromm mer filosofisk än psykologisk. Jodå, att religion är och alltid varit en viktig ingrediens i världshistorien råder det knappast tvivel om. Vi behöver bara blicka över dagens nejder för att se att så är fallet. Här sitter Usama bin Ladin och hans anhängare och talar om ett heligt krig mot "de otrogna", vilka utgörs av alla som inte är muslimer. Hans parrelation till Gud blir ju svår att analysera.

Fromm kommer fram till den slutsatsen att de stora mono-teistiska religionerna judendomen, kristendomen och islam är intoleranta och inte till sin kärna kärleksfulla. Här möter vi nämligen dogmer, som utger sig för att vara sanna, och missionärsverksamhet (om den nu sker med svärd, sjukvård eller matpaket är likgiltigt) vars avsikt är att mota in andra i sin religiösa fålla. Kärlek måste enligt honom omfatta alla människor, och respekt för andras tro är ju därvid en viktig ingrediens.

Fromm känner ett starkt behov att deklarera sin inställning till religionen: Efter allt detta tal om kärleken till Gud vill jag göra klart att jag inte själv delar den teistiska uppfattningen, och att för mig är "Gud" endast en historiskt betingad föreställning, i vilken människor uttryckt sin upplevelse av högre krafter inom sig själva. Man kan ju tillägga att parrelationen Gud-människa knappast är mellan likar och därmed inte platsar i Fromms definition.

Fromm är visserligen av judisk börd, men han tar avstånd från religionen och bekänner sig i stället till den kritiska teorin, som är kännetecknande för Frankfurterskolan.

Det är ingen tvekan att Fromm, som dog en vecka före sin 80-årsdag 1980, fortfarande är i hög grad läsvärd. Kritiken av det kapitalistiska samhället är lika aktuell som någonsin, men vissa partier känns föråldrade som förkastandet av homosexualitet, synen på kvinnan som enbart hemmafru och hans godtrogna beundran av Karl Marx.

5 p

Rolf Ejvegård



### Lejonet av Vasa

*I Lejonets hjärta. Drottning Kristina och stjärntydarna.* Författare: Kjell Lekeby. Förord: Erland Sellberg. Förlag: Pleiader.

Drottning Kristina (1626-1689) blev krönt till kung (observera inte drottning) 1650 och frånsade sig tronen 1654 men fortsatte att vara en suverän, d.v.s. inte underlydande någon annan härskare eller någon statslagstiftning. I likhet med andra despoter (hon till och med dömde och lät verkställa dödsstraff för undersåtar, vilka utgjordes av dem som var i hennes tjänst) höll hon sig

med astrologer eller astronomer, om vi vill kallade dem så. Astrologi var vad dessa fick betalning för, men grunden utgjordes av stjärnstudier i vanlig vetenskaplig mening. Att det förr i tiden fanns så många heltidsanställda utforskare av celesta företeelser var utan tvekan den främsta orsaken till att just astronomin var den vetenskap som utvecklades mest under medeltiden och under de första århundradena därefter. Det därmed uppkomna förspången kan astronomin sägas ha behållit ända in i vår tid, eftersom det fortfarande läggs ner oerhört stora summor på denna forskning. Astrologin däremot är som akademisk disciplin död.

Kristina ville av sina astrologer få veta vad framtiden hade i sitt sköte för henne, när det var lämpligt att agera och genom sitt horoskop få fastställt att hon var en enastående personlighet, född i lejonets tecken, till och med kunde likställas med Alexander den store. Under flera decennier lade hon sig i europeisk politik och fikade efter att bli regent i något katolskt land, främst Polen och Neapel.

Kjell Lekebys bok är intressant illustrerad, synnerligen välskriven, uppgifterna dokumenterade så långt det går, och han drar inga förhastade slutsatser. Möjligen kunde han litet mer ingående ha diskuterat vissa källors trovärdighet. Lekeby konstaterar att Kristina trodde eller åtminstone ville tro på astrologin, men hon fann snart ut att många astrologer inte var seriösa i den meningen att de hellre skrev horoskop som skulle tillfredsställa potentaten än höll sig till de fakta och erfarenheter som ansamlats. De fuskade helt enkelt, en företeelse som ännu i dag ibland förekommer inom forskning.

Beställs från Lekeby, Katarina Bangata 67, 11642 Stockholm. Tel: 08-642 55 08.

e-post: kjell.lekeby@spray.se

5 p

Rolf Ejvegård



### Filosofiska paradoxer

*Fem filosofiska frågor.* Författare: Folke Tersman. Förlag: Wahlström och Widstrand.

Folke Tersman är universitetslektor i praktisk filosofi vid Stockholms universitet. De fem frågor han tar upp är fångarnas dilemma, Goodmans paradox, Soritesparadox, Gettierproblemet och Russells paradox. En paradox är en motsägelse som man har svårt att komma ur. Den mest kända är lögnarens paradox, vilken diskuterades redan under antiken. Om någon säger "Jag ljuger", så vet man inte om han ljuger eller talar sanning. Om han ljuger, så håller han sig ju till sanningen, men om han talar sanning, så han en lögnare.

De paradoxer Tersman tar upp är mer komplicerade och han gör dem omständliga även om han ibland inte löper linan ut utan klipper av sina resonemang. Man bör nog ha vissa kunskaper i filosofi för att kunna följa hans tankegångar.

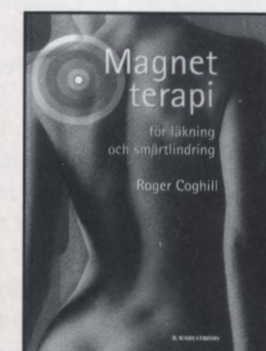
Paradoxerna leder fram till att all vår kunskap är osäker och egentligen bygger på vilken betydelse vi lägger i orden. En språklig sats' meningsfullhet varierar med rum och tid. En vetenskaplig ståndpunkt kan vara meningsfull i dag men bli oacceptabel i framtiden. Därmed blir det omöjligt att nu säga vilka satser som så att säga står sig i tiden. Filosofen Willard Van Orman Quine (1908-2000) menade att inga satser är sanna i kraft av sin innebörd, alltså i kraft av vad de utsäger. Det gäller även satser som uttrycker naturlagar.

Så här skriver Tersman:

Om vi ser en sten till synes utan orsak fara iväg rakt upp i luften, så skulle vi hellre ifrågasätta vår syn än naturlagarna. Det beror på att naturlagarna har en särställning, "befinner sig i fältets centrum, vilket innebär att det är dem som vi starkast håller fast vid", men det är bara "en gradskillnad, ingen artskillnad". "Våra bästa och mest välgrundade uppfattningar kan" nämligen "vara falska". Det är följaktligen möjligt att stenen flyger iväg, trots att vi anser det omöjligt. En paradox.

4 p

Rolf Ejvegård



### Välgörande magnetism

*Magnetterapi* för läkning och smärtlindring. Författare: Roger Coghill. Översättning: Kate och Sigge Kalmström. Förlag: B. Wahlströms 2001.

Svenska läkare brukar inte skriva ut recept på magneter som botemedel mot sjukdomar. Men enligt den brittiske biologen Roger Coghill är magneterna ofta ett effektivt botemedel. Hans snyggt layoutade bok gör ett vederhäftigt, icke flummigt, intryck, så man tror att magnetterapi kan vara något att pröva mot skilda åkommor, såsom sömnsvårigheter, huvudvärk, depression, förstoppning, astma, reumatism och värk.

Även djur och växter kan behandlas.

Ett enkelt magnetarmband kan i många fall användas.

Magnetiserat vatten kan också vara välgörande för hälsan, bl a ge ökad vitalitet, förbättrad cirkulation och lindring av ryggvärk.

Medicinsk forskning åberopas.

En liten varning till den intresserade finns: "Rådgör med en läkare innan du börjar med magnetterapi." Terapimagneter skall inte användas vid bl a graviditet och blödersjuka eller hos spädbarn eller av personer med pacemakers.

Biverkningar nämns inte.

I inledningen berättar Coghill om vad magneter är, och han har också synpunkter på hur man kan skydda sig mot farlig elektricitet, t ex i hemmet.

Adresser till återförsäljare av terapimagneter finns i slutet av boken.

4 p

SM



### Visdom för hälsosökare

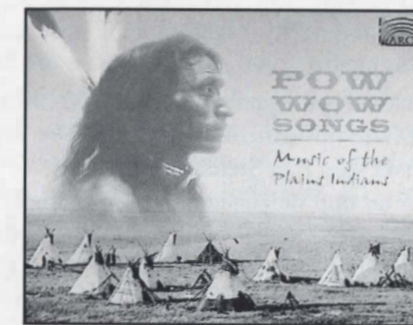
*Lilla boken om hälsa och välmående.* Författare: Susanna Ehdin. Förlag: Forum 2001.

Välkända Susanna Ehdin har sammanställt en fickbok med kortfattade råd om hur man mår bra, fysiskt och psykiskt "God hälsa är något som man bygger upp och vårdar", skriver hon bland annat.

En positiv bok för människor med en positiv livsinställning.

4 p

SM



### Indianmusik

Ibland kommer CD-skivor till Sökaren från förlaget ARC Music i England. De ger ut folkmusik från hela världen. På websajten [www.arcmusic.co.uk](http://www.arcmusic.co.uk) kan man lyssna på prov på deras omfattande utgivning.

Nu har vi fått två CD med indianmusik från USA. En heter *Powwow Songs - Music of the Plains Indians*, ARC nummer EUCD1653. *Powwow* är en årlig sammankomst då flera indianstammar träffas för festligheter och kulturellt utbyte. De flesta av skivans 11 spår spelades in vid en sådan fest i augusti 1975.

Skivan innehåller sånger till trummor. Man dansar till musiken, ibland som tävling. För mina öron låter det ganska enahanda – enformigt dunkande på trumrepar samma eller liknande fraser; även melodierna låter likadant. Det finns en utförlig text av en professor som beskriver musikformen. I mitt tycke har skivan större etnologiskt än musikaliskt intresse.

2 p

Den andra CDn heter *Wind Riders - The renaissance of the native American flute*, med nummer EUCD 1662. Enligt texthäftet var "friarflöjten" den vanligaste traditionella flöjten bland indianerna. En ung man, som ville vinna en flickas hjärta, gick ut i skogen och sökte en gren som var lämplig att skära en flöjt av. Han ägnade sedan många timmar åt att tillverka ett instrument som fungerade som vår vanliga blockflöjt. Sedan komponerade han en melodi, helst en som ingen hade hört förut. Den spelade han utanför flickans tält om kvällen, och om hon tyckte om melodin kanske hon kom ut till honom.

Skivan innehåller tolv nykomponerade stycken som bygger på den gamla traditionen. *The Native Flute Ensemble* framför musiken med traditionella trummor och nya instrument som synt och inspelade naturljud. Det är både stillsamma, drömande och mer energiska melodier. Jag tycker skivan är mycket njutbar, varför inte som bakgrund till lugna sysslor.

3 p

Nils-Olof Jacobson

5 poäng = utmärkt; 4 p = riktigt bra; 3 p = godkänd; 2 p = mindre bra; 1 p = usel.



## Öppet brev till Statens kulturråd

c/o Maria Ågren, Avdelningen för litteratur och bibliotek

Undertecknad ger sedan många år ut tidskriften Sökaren, en oberoende tidskrift för livsfrågor. Den vägras numer ekonomiskt stöd från Statens kulturråd.

Vi tar upp sådana ämnen som Finns Gud? Är universum planerat? Vad är sanning om människan och universum? Vad är livets mening? Finns ett liv efter döden? Bör djuren anses ha rättigheter? Vad innebär ett hälsosamt liv? Vad är visdom? Existerar paranormala fenomen?

Är detta ämnesval olämpligt enligt Kulturrådets uppfattning? I så fall vill jag fråga: Vilka ämnen skall jag i stället behandla? Eftersom jag gärna vill bli en accepterad kulturarbetare och få del av de pengar som samhället skänker till så k kultur-tidskrifter, vill jag att Kulturrådet svarar helt seriöst.

Och är mitt val av skribenter helt otillfredsställande? Jag tycker de är utmärkta, med kunskap och klokhet. Och alla nytänkande professorer och andra vetenskapsare och tänkare som passerar revy i våra spalter... Självt skriver jag också en del i tidskriften. Är mina skriftstycken stötande för den goda smaken?

Har Sökaren inte tillräcklig bredd? Vilka ämnen fö-

reslår Kulturrådet i så fall att vi skall komplettera med? Litet om deckare, science fiction, tecknade serier kanske? Jag ser ju att detta belönas av Er.

Bidrar inte Sökaren till mångfalden bland svenska tidskrifter? Behandlas det vi tar upp redan på andra håll? Sådant som parapsykologisk forskning, reinkarnationsfrågan, andlig mystik, indisk filosofi, enhetsupplevelser, den nya fysiken, sufisk visdom, vegetarism?

Är våra åsikter inte de rätta? Har vi inte prydligt inordnat oss i det kulturella ledet? Vilka åsikter föreslår i så fall Kulturrådet?

Jag förstår att Kulturrådet har ont om pengar att dela ut till tidskrifter. 14 miljoner räcker inte långt. En halv miljon hit och en halv miljon dit, och pengarna tar snart slut.

Men jag menar att Sökaren på ett förtjänstfullt sätt bidrar till "mångfalden i utbudet av kulturtidskrifter" och därmed har rätt att få åtminstone en liten del av miljonerna.

Skoghall 2001 12 14

Med vänlig hälsning

Sven Magnusson

## Bakgrund till brevet

"Kulturtidskrifterna får dela på 14 miljoner" heter det i ett pressmeddelande från Statens kulturråd i december. Men det är *vissa* så kallade kulturtidskrifter som får dela på de stora pengarna.

Ord & Bild och Paletten får vardera 550 000 kronor, Bang (feminism) och 00-tal (skönlitteratur och konst) får 500 000 kronor var och Pockettidningen R får 450 000 kronor.

185 tidskrifter ansökte om ekonomiskt stöd 2001. 126 erhöll bidrag.

Exempel: Bild & Bubbla (tecknade serier) fick 100 000, Danstidningen 250 000, Humanisten (ateism) 25 000, Jules Verne-Magasinet/Science Fiction Nytt 100 000, Jury (deckare) 125 000, Lyrikvännen 150 000, Signum (katolsk) 75.000, Vår Lösen (kristen) 100 000.

Sökaren ansökte om ett bidrag på 30 000 kronor, men fick inga pengar.

Det heter att "Tidskriftsstödet ska främja mångfalden i utbudet av kulturtidskrifter. De tidskrifter som söker produktionsstöd måste uppfylla vissa formella krav som t ex att tidskriften inte får gå med vinst eller att ägaren förväntas klara utgivningen utan produktionsstöd. Tidskrifterna

bedöms utifrån kvalitet och bredd i innehållet."

Under många år t o m 1992 erhöll vi ekonomiskt stöd. 1993 drogs detta in. Kulturrådet ville "satsa på andra tidskrifter". Sökaren finns dock alltjämt med i den kulturtidskriftskatalog som ges ut med stöd av Statens kulturråd.

Man kan undra vilka värderingar som är rådande på Kulturrådet. Enligt min uppfattning bidrar Sökaren sannerligen till "mångfalden i utbudet av kulturtidskrifter". Jag menar också att dess innehåll är viktigt och av hög kvalitet. "Vinsten" är försumbart liten.

Sökaren är en tidskrift som informerar om tankar och verksamheter som jag tror alltmer kommer att uppmärksammas. Den kommer nog att bli förstörd vid tillbakablickar i framtiden.

Idag finns vår tidskrift på omkring 325 bibliotek, den är med i skolornas Artikel-sök och är förevidad genom några rader i Nationalencyklopedin. Den röner således trots allt en viss uppmärksamhet och uppskattning.

Om vi hade fått ekonomiskt stöd från samhället, kunde Sökaren ha haft ett fylligare innehåll och därmed kanske också en större upplaga.

SM

# Lär Dig Fjärrsyn!

**Fjärrsyn (Remote Viewing)RV**, utvecklades på sjuttioalet av Stanford Research Institut, SRI, på uppdrag av CIA och DIA. RV användes som en spionagemetod och ett sätt att påverka människor och maskinell utrustning oberoende av avstånd och skydd. RV definieras av SRI som "förmågan att med mentala medel inhämta och beskriva information som på grund av avstånd, tid och skydd är oåtkomlig för normal förmåelse". Fjärrsyn är en upplärningsbar förmåga som alla äger. Även Du kan på en kurs lära Dig träna upp Din latent förmåga att utföra fjärrsyn.

Du lär Dig att förflytta Dig till platser och händelser skilda från Dig i både tid och rum. När deltagaren utför Fjärrsyn får denne tillgång till Matrisen, "The Matrix", och lär sig att bilokalisera till målet och varsebliva oberoende av tid och avstånd.

Vi lär Dig **ARV (Associative Remote Viewing)**: ett oslagbart instrument att använda när Du skall investera, köpa/sälja, ingå partnerskap eller inte etc. Mycket hög tillförlitlighet.

**Psi-spårning**: Hur man lokaliserar borttappade eller stulna föremål, finner försvunna personer och djur oberoende av avstånd. Hur pendel, kristaller, metallytor, linjaler och annan udda rekvisita kan assistera vid fjärrsyn.

Som fjärrsynare får Du lära Dig:

—att kommunicera med det omedvetna på ett nytt språk.

—en tidigare hemlig underrättelsemetod att avkoda information från det omedvetna.

—att arbeta utifrån en fyrdimensionell medvetandenivå.

—att röra Dig fram och tillbaka i rumtidkontinuum.

—att skapa nya neuronala vägar, bli intuitiv och öka kreativiteten.

—att skaffa Dig winners edge genom en unik informationskälla.

I den avancerade kursen **ERV**, läres en hybrid form av fjärrsyn ut, **Extended Remote Viewing**, där Du i ett utvidgat thetavågs tillstånd, 3,4-5,0 Hz, fullständigt bilokaliserar och varsebliver i en fyrdimensionell matris, "The Matrix". Detta är en fullständigt obeskrivlig upplevelse som kan förändra Ditt liv för alltid.

## Kurser i Fjärrsyn

Skövde 25/1-27/1 Stockholm 15/2-17/2

Göteborg 1/3-3/3 Paris 3/5-5/5

Malmö 15/2-17/3 Stockholm 10/5-12/5

**Kurspris: 2-dagarskurs 1.500 kr 3-dagarskurs 2.100 kr**

## Kurser i ERV - Utvidgad Fjärrsyn

Omberg (Ödeshög) 7/2-10/2 21/2-24/2

**Kurspris: 3.000 kr**

**Kurs i ERV - Master: Omberg (Ödeshög) 28/3-1/4**

**Kurspris 3.500 kr**

**OBS! Deltagande endast efter inbjudan.**

Anmälan sker genom att sätta in anmälningsavgiften

**500 kr på Pg 25 06 66 - 5, R V T - Institute**

**Anmäl Dig nu eller ring vår röstbrevlåda 031-711 59 05**

**om Du behöver beställa mer information före anmälan**

**RV T (Remote Viewing Technology) - Institute**

**Drottninggatan 29 411 14 Göteborg**

## Gåvor

Povel Randén, 200:-, Dolly Granqvist, 150:-, Sigbrit Bonsirven, 50:-, Birgit Eriksson, 140:-, Svea Ahlgren, 40:-, Elsa Bäckman, 40:-, Gerry Nilsson, 40:-, Asta Frode, 50:-, Anita Gadd, 100:-, Tommy Nilsson, 240:-, Curt Söderberg, 40:-, Gunnar Larson, 140:-, Niklas Bergström, 40:-, Stig Forsblom, 40:-, Berith Boström, 40:-, Sigvard Strandberg, 40:-, Ragnar Otterlind, 40:-, Bertil Wigurd, 90:-, Toini Syrjänen, 140:-, Lars Breneby, 200:-, Bertil Ölund, 200:-, H. Kehlman, 640:-, Allan Larsson, 40:-, Pia Lundh, 40:-, Lennart Johansson, 40:-, Irmgard Seitz, 40:-, Ebba Svedelius, 40:-, Willy Direll, 100:-, Ingegerd Gustafsson, 100:-, Bo Axelsson, 100:-, Tom Hasting, 140:-, Catrin Grefveberg, 500:-, Elisabeth Lannge, 500:-, Tony Tysk, 40:-, Maud Jernström, 40:-, Bengt Rundblad, 40:-, Bodil Gustavsson, 40:-, Sonja Andersson, 40:-, Roland Persson, 40:-, Leif Bruhn, 40:-, Margareta Lind, 40:-, Torsten Andersson, 50:-, Erika Beckman, 50:-, Rolf Gustavsson, 50:-, Svea Degner, 550:-, Lars-Erik Mathiasson, 100:-, Maj-Britt Hjelte, 100:-, Rolf Axelsson, 100:-, Enar Andersson, 140:-, Björn Eriksson, 240:-, Björn Zakrisson, 500:-, Kerttu Paldanius, 40:-, Sören Christiansen, 40:-, Roland Taxén, 40:-, Bo Andersson, 40:-, Curt Barv, 40:-, Marie Johansson, 200:-, Anonym, 240:-, C-G Assarsson, 240:-, Leif Engh, 240:-, Vilma Persson, 500:-, Berit Holmqvist, 40:-, Gertrud Knepler, 40:-, Göran Jansson, 40:-, Woman's Art AB, 100:-, Povel Randén, 100:-, Thomas Persson, 100:-, Per-Erik Andersson, 100:-, Kenneth Revland, 140:-, Elsa Heino, 240:-, Conny Grimling, 240:-, Kerstin Linnstrand, 240:-, Carina Andersson, 300:-, Tore Alsing, 40:-, Siwert Hjalmarsson, 40:-, Markku Siipola, 40:-, Emil Nordström, 240:-, Halvar Areskou, 260:-, Leif Malmström, 390:-, Ängs Anders Andersson, 40:-, Gordon Rooth, 40:-, Gunhild Bergdahl, 40:-, Ted Wallin, 100:-, Anders Brundell, 90:-. Forts i ett kommande nr.

Stort tack, alla! SM

Läs på Sökarens hemsida [www.sokaren.se](http://www.sokaren.se):

Professor Harold Saxton Burr:

Livsält visar att det finns en mening.

I universum råder lag och ordning. Det är inte tillfälligheter som skapar världen. Varje detalj i helheten har sin meningsfulla plats. Alla världens former har byggts upp efter mycket komplicerade elektrodynamiska fält.

Reinkarnationens mysterium.

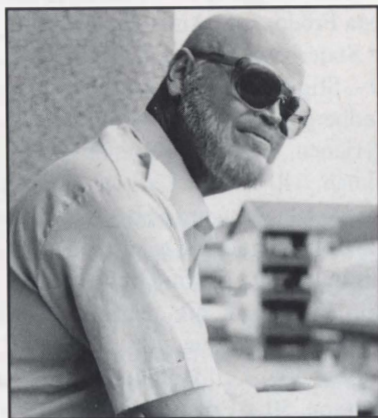
Som fågel Fenix stiger ur sin aska...

I egyptisk mytologi är Fenix en örnlänkande fågel. Vid hög ålder bränner den upp sig själv, men flyger i förnygrad gestalt åter upp ur askan. Således är fågel Fenix odödlighetens sinnebild. På samma sätt stiger människosjälens enligt reinkarnationsläran upp från döden i en förnygrad kroppslig form till ett nytt liv.

Intuition – vad är det?

Det råder delade meningar om hur intuition skall beskrivas, men det finns något gemensamt i alla uppfattningar, säger professor Piritim A. Sorokin och menar att detta kan täckas av följande definition: "En intuition är en persons omedelbara medvetenhet om en viss verklighet, utan sådan hjälp av sinnena eller förnuftet som skulle kunna förklara den medvetenheten."





## Krönika

### Hans Granqvist

Hösten 2001 blev dystert. Den religiösa fanatismen tog ett tragiskt uttryck den 11 september när muslimska flygkapare angrep monumentala byggnader i New York och Washington och när sedan amerikanerna lyckades få ett betydande antal andra stater att uppfatta terrordådet mot USA som ett hot mot hela den fria världen och som anledning till ett "rättfärdigt" krig.

Samtidigt skärptes motsättningarna i Palestina och dödssoffrens antal steg snabbt.

Religiös fanatism? Eller makt-politik? Går det egentligen att skilja mellan de båda företeelserna? En absolut förvisning om den egna religionens rättfärdighet omfattar också övertygelsen att man har rätt att utöva makt mot andra, mindre eller annorlunda troende. Makten blir religionens redskap, när inte religionen blir svepskålet för utövandet av makten. Finns det, skriver Owe Wikström, professor i religionspsykologi, mera kraftfulla sätt att legitimera sina anspråk på makt än att hävda sin åsikts gudomliga ursprung? Och de som inte håller med blir automatiskt framställda som onda och bör följaktligen krossas.

Låt oss vända tillbaka till Skriftens (Bibeln, Koranens) budskap, säger de bokstavstroga och väljer de sidor som passar dem bäst, framför allt sådana avsnitt som fördömer och kräver straff. Förbud preventivmedel, förfölj homosexuella, hugg handen av tjuven så som man gjorde på Moham-meds tid.

Men jag tror att alla religioner, också den kristna, också frikyrkorna, är kluvna. Maktmänskorna finns i

dem alla, men också de goda, kärleksfulla människorna. Och det är inte alls så att de religiösa är delade i två grupper som tydligt skiljer sig från varandra. Vi är alla i varierande grad makt-människor (även om vi bara utövar vår makt över hundar, katter eller kanarie-fåglar, givetvis ständigt med motiveringen att det är för djurets bästa). Också de mest förhårdade, egotrip-pade maktmänskorna kan visa kärlek och medkänsla.

Vi är alla olika. Vi är genetiskt särpräglade, vi har vuxit upp i olika miljöer, vi har olika behov också and-ligen. Egentligen borde det finnas sex miljarder religioner.

Men så är det inte. Vad vi vet eller tror oss veta är alltid påverkat, färgat eller missfärgat av andra människor. Det verkar som om varje människa skulle ha en svag punkt, en större eller mindre benägenhet att falla offer för massuggestion. Kloka och vettiga – och religiösa – tyskar lydde en gång i tiden nazisternas befallningar. Den extrema islam anklagar Väst (inte omotiverat men med stigande hysteri) för att bära skulden för all världens olyckor.

Och ändå finns det andra rörelser: Fredsrörelsen, Greenpeace, Amnesty i väst. Och det finns de stillsamma, de som går sin egen väg, de som övergett de institutionaliserade formerna av religion. De brukar kallas mystiker. I islam finns de olika sufiska ordnarna. Sufismen, säger Owe Wikström, är en innerlig form av andlighet.

En innerlig form av andlighet, oberoende av religion – är inte det ett mål att sträva mot?

Den sanna ockulta vägen  
www.teosofi.net

#### Sökarens hemsida:

Går det att bevisa Guds existens?  
www.sokaren.se/INDEX18.HTML

Kristendomens början.  
Mannen från Nasaret, vem var han?  
www.sokaren.se/INDEX20.HTML

Medvetande skapar världen.  
www.sokaren.se/INDEX22.HTML

Den oförgängliga filosofin.  
Aldous Huxley beskrev i en berömd bok vad han uppfattade som evigt giltigt filosofi.  
www.sokaren.se/INDEX24.HTML

UFO  
Nick Pope, John E. Mack, David Jacobs och Roger K. Leir.  
www.sokaren.se/INDEX27.HTML

Mystik  
Happold, Bucke, Ruth Dahlén, Aldous Huxley.  
Kosmiskt medvetande.  
www.sokaren.se/INDEX28.HTML

Vedanta  
Enligt hinduer gudomlig sanning om den yttersta verkligheten.  
www.sokaren.se/INDEX33.HTML

Psi-spåret  
Har svenska forskare upptäckt något betydelsefullt nytt inom psi-forskningen?  
www.sokaren.se/INDEX40.HTML

Vivekananda  
en stor läras förkunnare  
www.sokaren.se/INDEX55.HTML

Atman-Brahman  
ett grundläggande begrepp inom hinduismen  
www.sokaren.se/INDEX61.HTML

Silversträngen  
Människor beskriver sina erfarenheter i dödens närhet.  
www.sokaren.se/INDEX63.HTML

# Visdomsbladet

Människan ser med vemod och saknad tillbaka mot en förlorad värld, där bondgårdarna inte stod tomma med öde loft, där det ännu fanns en oskövld skog. Något fanns där som vi glömt bort – en närhet mellan människor, en glädje över mycket små ting och händelser. Hur skön är inte denna kontakt med livets gåtfulla oändlighet och glädjen att en liten stund få känna sig som en liten del av en större och odelbar helhet, känna att mötet sker i mig, genom mina sinnen och i min själ.

Ralph Lundsten

...en anda av ömhet och varsamhet, med känsla för naturen som ett levande väsen. Denna tillbakahållande kraft, omsorgen, ömsinheten för det levande, har vi lyckats förtränga eller helt gjort oss av med idag. Därför kan de oljeläckande, bensinosande processorerna fläka upp marken och vältra sig in i tjäderskogen utan att det generar, långt mindre sätter oss i skuld till naturen eller skaparen.

Stefan Edman

Vi lever inte i en omvärld, vi är i en medvärld, när vi låter naturen utarmas utarmar vi oss själva.

Rolf Edberg

Strax utanför staden stod den väldiga naturen och hade gott om tid.

Jan Fridegård

Under den egocentriska eran har egot tagit makten över människan. Det skrivna ordet styr nu känsla och intuition. Naturen kontrolleras av storstadsbyråkrater.

Gottfried Grafström

Lyft foten från gasen; en fjärl på vägen.

Eeva Kilpi

Sådan är ålderdomen – alltså en inskränkning. Och dock finns det så mycket som uppfyller mig: växterna, djuren, molnen, dag och natt och det eviga i människorna. Ju osäkrare jag blivit om mig själv, desto mer har en känsla av släktskap med alla ting vuxit fram.

Carl Gustav Jung

Vem kan låta bli att älska en skog som denna? En alldeles vanlig blåbärsgranskog, men just i sin vardaglighet så mångformig, så yppig. Det finns skönhet härinne, fjärran från mänsklig kommers och kosmetika. Det finns en vishet, grundlagd långt innan människan satte sin fot på jorden.

Stefan Edman

Morgonen kom och aldrig varken förr eller senare har jag upplevt den så starkt. Vinden bedarrade, morgonrodnaden var så intensiv att den färgade allt i rosenrött runt om. Jag upplevde samhörighetskänslan med allt detta ända till extas. Det var som att mäta Gudomen själv, stoftets, den levandes, känsla av gemenskap med den Oändlige.

Karl Lärka

Ni förstår, när ljuset faller in bakifrån i koögat, då är det likasom urtid därinne, som en vishet. Det är korna som står för visheten, inte förstör dom jorden som vi. Det är så en kan skämmas för att höra till människosläktet.

Gerd Larsson, bondmora utanför Boden

Om någon fågel känns otidsenlig, så är det tranan: urtidsgrå och med en hednisk klang i strupen leder han tankarna till en tid då naturen var obändig och stark och människorna utlämnade åt dess godtycke. Man känner rysningen inför det vilda och uppfattar det som något av ett under att fåglar av detta slag överhuvudtaget kan leva kvar mitt ibland oss.

Hans Nyström: Hornborgasjön

I tystnaden finns inga lögnar.

Anders Erik Malm: Skriverier i det gröna.

De visa och eremiterna har i alla tider uppsökt naturen, det var i dess sköte de kände sig fjärran från världen och nära Himlen. Oskyldig och from men ändå djup och fruktansvärd som den är, har den alltid varit deras tillflykt. Om vi vore ställda inför valet mellan det härligaste av tempel och den okränkta naturen, är det den senare vi skulle välja: om alla människoverk förstördes, vore det ingenting jämfört med naturens förstörelse.

Frithjof Schuon

Runt omkring oss finns Naturen. Den är skräckinjagande men också storslagen. Den talar till oss om något OERHÖRT som vi inte kan förstå.

Själva är vi, var och en av oss, en del av Naturen. Dess kraft och förmåga finns i varje del av oss. Hjärtat slår i bröstet, blodet pulserar i ådrorna, lungorna andas, ögonen ser och öronen hör åt oss, med hjärnan tänker vi – allt på grund av det STORA som vi inte kan förstå.

Vi faller i förundran över blommornas skönhet, en skönhet som de själva inte kan se, och över stjärnhimlen, som berättar för oss om världar i oändligt tal, och över det vackra barnet, så perfekt, och tänker: vad fint kan det göra av sitt liv, vad glädje kan det komma att skapa?

Universum har tagit fram människan. Vad väntar det sig av henne?

Så vitt vi kan förstå är det den mänskliga existensens mening att tända ett ljus i det blotta varats mörker.

Carl Gustav Jung

Om religion skulle visa sig vara orsak till fiendskap och hat, om religion skulle skilja människorna åt, då skulle det i sanning vara bättre att vara utan religion.

'Abdu'l-Bahá

Det är inte de stora orden, som skall frälsa världen – men ännu mindre de stora mor-den.

Elof Åkesson

De som kan hata är dumma. Hela min själ reagerar mot begreppet hat.

Albert Engström

Jesu herravälde skall komma när de kristna ångrar sig.

Albert Schweitzer



Böcker är det effektivaste vapnet mot intollerans och okunnighet.

*Lyndon B. Johnson*

Boken är det bästa ting, väl använt; felanvänt bland det värsta.

*Ralph Waldo Emerson*

Böckerna är vänner som aldrig sviker mig.

*Thomas Carlyle*

Böcker utgör kapital. En bok varar lika länge som ett hus... det är därför inte bara en konsumtionsvara utan en kapitalvara, och, när det gäller yrkesmän som startar sin karriär, ofta deras enda kapital.

*Thomas Jefferson*

Boken är det sanna universitetet.

*Thomas Carlyle*

Att läsa böcker är ett oöverträffat sätt att skaffa sig insikter. Och böcker kan vara stora inspirationskällor. Men det finns också anledning att hålla en distans till böcker, att inte utan vidare godta vad som står i dem. Mycket kan ifrågasättas. Författare är människor, och människor är långt ifrån ofelbara.

De fem citaten ovan antecknades av Olle Wedholm. Han skrev också: "Lästrött på tjocka böcker fullpackade med bokstäver längtar jag efter aforismer som aktiverar mitt eget inre och vidgar mitt medvetande."

Här följer ytterligare visdomsord i aforistisk form från några gulnade manuskript från Olle.

Hela världen är fylld av underverk, men vi är så vana vid dem, att vi betraktar dem som vardagsting.

*H. C. Andersen*

Till följd av sin förundran har människorna börjat tänka, både i vår tid och i gångna tider.

*Aristoteles*

Det går inte att hopfoga bitarna av livet, om man inte har en totalbild av livet i sitt huvud.

*Michel de Montaigne*

Att endast en sådan tolkning av världen skulle ha sitt berättigande, som bara tar hänsyn till vad man kan mäta, räkna, väga, se och ta på och som inte medger någon annan tolkning, det är plumphet och naivitet, såvida det inte är själssjukdom, idioti.

*Friedrich Nietzsche*

Universum framstår som ett mirakel. Kan detta osannolika underverk ha blivit till med slumpprocesser som den grundläggande faktorn? Detta hävdar många och betvivlas av många.

Olle Wedholm skrev:

"Livet är mycket mer än summan av delarna och det som är mer – det är Gud."

I stället för begreppet Gud kan man tala om universum:

Universum är i grunden ett andligt, medvetet, tänkande och skapande intelligent väsen, som skapar det "materiella" världsallet i sig själv.

Den idén är ju också avsevärt trevligare än ateismen!

I Olle Wedholms gamla manus hittar vi också följande ord av honom själv:

"Det finns endast en väg till fred på jorden, att försöka förstå vår fiende."

"Den inre likheten är mänsklighetens sanna broderskap."

Detta kan vara något att tänka på i dessa tider av konfrontation mellan olika kulturer. Liksom följande som Olle Wedholm citerar från Simone Weil:

"När man gör det onda vet man det inte, ty det onda skyr ljuset. När man är mitt uppe i det onda, upplevs det inte som ont, utan som nödvändighet eller rent av som plikt."

Olle var intresserad av sufismen, en visdomsgren inom Islam. Han citerade Inayat Khan:

"Allt som lever är ande, allt som dör är ma-

teria. Det som lever kan inte dö, och det som dör kan inte leva. Det är det dödliga som dör, inte det levande. Döden är bara vändandet av en sida i livet; förändras ögon är det död, men för dem som dör är det liv."

"Förstånd läres från den i ständig växling varande världen, men visdom härrör från livets innersta väsen."

De som hävdar en ateistisk världstolkning borde kanske ta sig en funderare på om fakta om livet verkligen stöder en så tröstlös uppfattning.

Mångahar i alla tider känt att DET STORA LIVET är verkligt, inte ett amoraliskt kaos. Så som Helen Keller, som Olle citerar:

"Ingenting annat än att låta det gudomliga livet verka genom oss skall frälsa världen."

Det är stort av universum att ha fött fram människan under evolutionens lopp. Människan har också själv en potentiell storhet. Hon har möjlighet att skapa något vidunderligt fint.

Ytterligare ett citat från Olles samling:

Om jag kunde välja det som skulle vara mig till mest glädje, och jag tror också nyttigast för mig, då skulle jag föredra en fast religiös tro framför varje annan välsignelse.

*Helen Keller*

Vi vet att religiös tro kan stimulera det onda i en mänsklig varelse, likaväl som det goda. Men tolkad i godhet och kärlek kan en religion vara något ytterst positivt för den enskilde, och för samhället.

Vad kan nu den enskilde göra för att förbättra världen? Ja, en hel del naturligtvis. Det finns många ideella verksamheter att delta i. Men det är inte meninglöst att också arbeta med sig själv.

Olle citerar:

Varje själ som höjer sig över sig själv, lyfter därmed världen.

*Elisabeth Leseur*

Det skall komma ett ädlare släkte än världen någonsin känt, ett som har frihetens flamma i sin själ och kunskapens ljus i sina ögon.

*John Symmonds*

Mänsklighetens historia är en lång förbrytarhistoria, med berättelser om fruktansvärda ogärningar. Detta kan få kosmos att gråta. Men varelsen människan, som universum tagit fram, lovar trots allt mycket. Hon är inte en obotlig moralisk idiot. Hon har en inneboende storhet, som när som helst kan förlösas. Hos henne finns en kapacitet för det vidunderliga. När som helst kan tiden vara inne, då människan har mognat, då det börjar växa i hennes inre jordmån.

En av de stora tankar som kan bära mänskligheten framåt uttrycks av Kathaupanishaden: "Visa människor, som inser att det medvetande som finns inom dem är samma medvetande som finns inom alla levande varelser, finner evig ro."

Alltså: Atman, eller Jaget, har vi alla gemensamt. Så säger många vise i öster, vilka pejat människosjälens djup.

Vi är alla universums barn – men också universum självt. Gud är botten i mig och botten i dig.

David Spangler, en betydande förespråkare för nya tiden, sa på 80-talet att kärnan i new age-tänkandet är synsättet att *livet är heligt*.

"Om vi uppfattar vardagens göromål som heliga, då utför vi dem med större uppmärksamhet och omsorg. Om vi ser naturen som helig, då behandlar vi den med varsamhet. Om vi ser på varandra som heliga, då möts vi med respekt och värme."

Peter Russell, en av de ledande tänkarna i den nya tiden, har sagt:

"I mitt innersta är jag av samma väsen som du och hela universum. Våra individuella medvetanden är som vattendroppar ur havet: varje droppe är en unik, individuell droppe med egen identitet och egna speciella egenskaper; ändå är varje droppe också av samma natur som havet – vatten.

I vårt innersta är vi alla förenade: Vårt väsen är Varandet självt. När vi inser detta, då upplöses individualite-



*Peter Russell*

ten och ger plats för ett gränslöst varande. Att överge identifieringen med det vanliga begränsade jaget är att vakna upp och finna att ens verkliga, innersta jag genomsyrar hela universum."

Insikten att allt är Ett är den verkliga Upplysningen.

1965 utkom på LT:s förlag en samling "Arabiska ordspråk och visdomsord", samlade av Herman Stolpe.

Sex citat:

Det mod som rymmer storhet och vilja att förlåta är ädelmod.

Den vise vill veta, den dåraktige tala.  
*Koranen*

Paradiset ligger där modern går med sitt barn.  
*Koranen*

Vad du ätit upp är borta. Vad du skänkt bort lämnar ljuvlig doft.

Om någon inte delar din uppfattning försök sätta dig in i hans.

Bäst bland människor är den som gläder sig över andras framgång.

—  
Visdom ser likadan ut i alla kulturer.

En del hävdar att universum består av "livlös" materia, att allting är underkastat tillfälligheternas spel, att det är "slumpen" som styr. Andra menar, i likhet med mig, att världsalltet är en levande organism, oändligt klok och medkännande. Att betrakta universum som blott och bart död materia är en möjlig berättelse. Att betrakta det som ett levande väsen är en annan. Vilken berättelse är sann för dig?

*Gary Zukav*  
i *Själens berättelser*

Den moderna vetenskapen har bekräftat att naturen skapar helheter, att det är naturens kännetecken att sätta samman delar i mer och mer samverkande, meningsfulla mönster. Världen framstår för oss inte som ett blint spel av atomer, utan i stället som en stor organisation.

*Marilyn Ferguson*  
i *Mot en ny tidsålder*

Viktiga nya upptäckter är i färd med att dramatiskt förändra vetenskapsmännens syn på universums natur. I tre århundraden har naturvetenskapen behärskats av de newtonska och termodynamiska paradigmen, i vilka universum framställs antingen som en steril maskin eller i ett tillstånd av degeneration och upplösning. Nu växer det fram ett nytt paradigm om ett skapande universum, ett paradigm som erkänner de fysikaliska processernas progressiva, nyskapande karaktär.

*Paul Davies*  
i *Den kosmiska planen*

Vetenskapens utveckling har hittills inte gett oss mindre utan ständigt mer att förundras över. Den har inte besegrat mysterierna utan endast låtit oss tränga in ett kort stycke i dem – till en utsiktspost varifrån de framstår som ännu skönare, ännu mer svår-fattbara.

*Sven Ove Hansson*  
i *Forskning och Framsteg*, nr 5, 1984.



## Den Gyllene regeln

**JESUS:** Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det skolen I ock göra dem.

**CONFUCIUS:** Gör inte emot andra vad du inte vill att andra skall göra emot dig.

**LAOTSE:** Betrakta din nästas vinst som din egen vinst och din nästas förlust som din egen förlust.

**BUDDHA:** Skada inte andra med det som vore en plåga för dig själv.

**HINDUISMEN:** Gör inte emot andra det som, om det gjordes emot dig, skulle vålla dig lidande.

**JAINISMEN:** Man skall behandla alla varelser så som man själv vill bli behandlad.

**ZARATHUSTRA:** Endast den är god som inte emot andra gör vad som inte är gott för honom själv.

**MUHAMMED:** Ingen av er är en troende förrän han för sin broders skull älskar vad han älskar för sin egen skull.

**JUDENDOMEN:** Gör inte emot din medmänniska vad som vore till skada för dig själv.

Organbildningens gåta förblir olöst. Låt oss bara ta ett exempel bland tusen: Hur skall vi föreställa oss utvecklingen av det mänskliga ögat, till vilket uppkomst de mest olikartade vävnader sammanslutit sig? --- Nerver, blodkärl, muskler, hud och bindväv har alla samtidigt harmoniskt förändrat sig och förbundet sig till en ny helhet. Omvandlingen av varje enskild vävnad skedde därvid väl överlagt och alltid med hänsyn tagen till det helas mening.

Och som det är med byggnaden är det också med organens verkningssätt och samarbete. Vilken förunderlig harmoni, vilken meningsfull helhet i de många kemiska processerna i en amöbacell! --- Vilken besjälad, obegripligt storslagen plan i de otaliga livsprocesserna i en människokropp, i vilken många biljoner helt olikartade celler harmonierar med varandra som kloka medborgare i en välordnad stat! --- Hos alla varelser på denna jord ser vi makten av en förtänksam, uppfinningsrik, outtröttligt verksam ande.

Från *Världen i en vattendroppe* av R. Nachtwey.

*Ur Agneta Roséns samling  
av tänkespråk:*

Lyckan är inte en station att stanna vid, utan ett sätt att färdas.

Ett glatt sinnelag är källan till allt ädelt och gott. Det största och skönaste som någonsin skett härrör från ett sådant sinnelag.

*Fr. von Schiller*

Börja med ens att omskapa ditt sinne från negativt till positivt tänkande.

Ej en tanke, ej ett ord, ej en handling, utan att de ger sitt eko genom Evigheten.

*Pythagoras*

Den immateriella världen är en mer bestämd verklighet än den materiella.

*Huxley*

Det finns bara *en* religion – Allkärleken – och den ger ingen fattigdom och inga krig.

Var lycklig och tacksam för var dag som gått, för allt du förlorat och allt du har fått.

Giv akt på din handling, din tanke, dina ord; att ditt livsverk i kärlek du här har gjort.

Känn kärlek till allt, både fauna och flora, och alla människor såväl onda som goda.

Det största som finns är kärlekens makt, bevara den som din käraste skatt.

Dela med allt väsen din glädje, ditt bröd och din kärlek, under din levnad här på jorden.

En gnista blott i kosmos natt, så kort är livet här. Giv det mening, räck ut din hand och bli vän med allt.

Håll ständigt tanken fast på det positiva, det goda = GUD.

En människas liv blir vad hennes tankar gör det till.

*Marcus Aurelius*, filosofen på tronen